THE LIBRARY OF CONGRESS (GRATIS)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXII Kaina 35 c. ANTRADIENIS – TUESDAY, SPALIS – OCTOBER 1, 1991 Nr. 191

Prezidentas siūlo sunaikinti taktinius ginklus

Jei tai padarys ir Sovietai

Washingtonas. Rugsėjo 27 d. – Šiandien vakare prez. G. Bushas pasiūlė, kaip jis pats pavadino, „drąsų" planą eliminuoti visus taktinius branduolinius ginklus ant žemės ir vandenynuose Europoje ir Azijoje, atšaukdamas tolimųjų distancijų bombonešius iš nuolatinio 24 valandų paruošties stovio — nuolatinio budėjimo.

Savo 22 minučių kalboje iš savo kabineto prez. Bushas taip pat ragino Sovietų vadus sutikti su šiuo jo drąsiu pasiūlymu, kuris gali dramatiškai pakeisti branduolinių ginklų arsenalą po šaltojo karo metų. Baltieji rūmai sako, jog šis vienašališkas tų raketų mažinimas arba sunaikinimas, kaip trumpųjų distancijų raketos iš amerikiečių bazių Europoje ir Azijoje ir laivyne aplink visą pasaulį be jokio susitarimo su Maskva, yra padarytas manant, kad Maskva irgi sunaikins tokios pat rūšies savo raketas. Tačiau prezidentas pabrėžė, jog tas planas gali būti tuoj sulaikytas, jei Maskva su juo nesutiks. Jis taip pat pasakė norįs sunaikinti ir daugelio atominių sprogstamųjų dalių raketas.

Nežinojo ką pasakyti

Prezidentas prieš tai kalbėjosi su abiem prezidentais — Sovietų Gorbačiovu ir Rusijos Jelcinu. Jis pranešė, kad abu pasisakė pozityviai. Tačiau jis pasakė, kad B-2 ir SDI programa turi likti nepaliesta. Amerika turinti turėti modernias branduolines pajėgas... Rusijos Respublikos prez. Jelcinas tuoj pat pritarė Busho pasiūlymui, pranešė Rusijos nuosava Informacijos agentūra, tačiau nebuvo tuoj pat reakcijos iš Sovietų Gorbačiovo, kad jis būtų pasisakęs viešai, nors kalbėjosi su prez. Bushu.

Aiškindamas, jog Sovietų invazija į Vakarų Europą jau nėra realus dalykas, jis sakė, kad esanti reta galimybė pakeisti branduolinių raketų padėtį Amerikoje ir Sovietų Sąjungoje. Bushas kalbėjosi ir su Amerikos sąjungininkais ir sutarė, kad JAV turi vadovauti išliekančiai taikai, ypač po to, kai įvyko pasikeitimai Sovietų Sąjungoje po nepavykusio perversmo. Jis sako, jog reikia atsilieptį į tuos dramatiškus įvykius ir padėti Sovietų žmonėms, siekiantiems taikaus gyvenimo. Nebėra pavojaus iš Sovietų pusės.

Už „žvaigždžių" programą

Bet prez. Bushas paprašė Kongreso suteikti jam visą prašomą sumą ilgųjų distancijų B-2 Stealth bombonešiui ir apsigynimo programai erdvėse, kuri žinoma „Žvaigždžių karo" programa. Jis taip pat pasisakė norįs tartis su Sovietais pakeisti 1972 metų priešbranduolinę raketų sutartį, kad būtų galima aplink visas JAV turėti ne atomines raketas. Dabartinė sutartis teleidžia tik vienoje vietoje turėti tokias raketas.

Tenka priminti, jog pirmą kartą nuo 1950 metų JAV bombonešiai nebebus parengties stovyje ir bus sugrąžinti į garažus.

Nauja gynybos strategija

„New York Times" skelbia, kad šie planai buvo aptarti Kennebunkporte su JAV Saugumo tarybos viršininku Brent Scowcroft, kai prezidentas atostogavo, tuoj po mėginimo nuversti Gorbačiovą. O tuoj po Darbo dienos Gynybos sekretorius Dick Cheney turėjo suformuluoti visą planą prezidento kalbai. Tą kalbą prezidentas turėjo pasakyti tik ateinantį pirmadienį, tačiau Bushas bijojęs, kad visa tai gali patekti spaudon, todėl pasirinkęs penktadienio vakarą. Kaip Baltųjų rūmų spaudos direktorius pasakojo žurnalistams, su šia prezidento kalba keičiama Amerikos apsigynimo strategija, kuri tęsėsi 40 metų. Prezidentas norėjęs, kad Amerikos žmonės pirmieji visa tai išgirstų iš jo paties. Pastebima, jog pagal šį planą sovietai turėtų atsisakyti savo galingiausios SS-18 raketos. Ir antrą kartą prezidentas paragino Sovietų vadovybę atsakyti į jo pasiūlytą planą tuo pačiu.

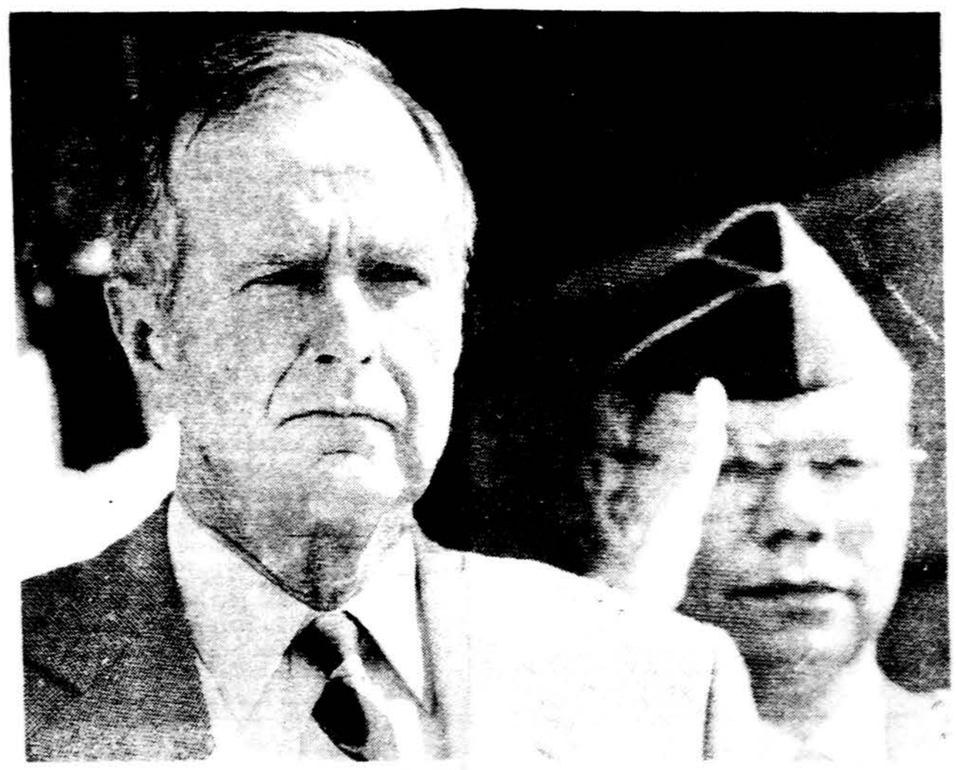

JAV prezidentas **George Bush** pasiūlė sunaikinti trumpųjų distancijų branduolines raketas, jei tai padarys ir Sovietų vadovybė ir tartis dėl sumažinimo tolimųjų distancijų raketų. Šalia matyti ir JAV jungtinio štabo viršininkas generolas **Colin L. Powell.**

Gorbačiovas sutinka su Busho planu – jis tai siūlęs jau anksčiau

Burbulis kalba Jelcino vardu

Maskva. Rugsėjo 28 d. – Prez. Michailas Gorbačiovas paskelbė šiandien, jog JAV prez. Busho paskelbimas panaikinti Amerikos taktinius branduolinius ginklus yra „pozityvus, labai pozityvus" dalykas ir Kremliaus oficialūs asmenys sako, kad Sovietų Sąjunga sutiksianti su Busho reikalavimu ir padarysianti tą patį.

Gorbačiovas trumpai kalbėjo televizijoje, pabrėždamas, jog ta Busho iniciatyva iškelia labai daug kitų klausimų ir reikia daugiau laiko išstudijuoti ir išdiskutuoti tą pasiūlymą. Bet Gorbačiovas neabojojo, jog tai geras siūlymas, ir kad Sovietai galės savo arsenalą mažinti, kas buvę labai sunku išlaikyti. Gorbačiovas Busho iniciatyvą pavadino „didžiu žingsniu" ir „plataus masto iniciatyva" ir kad tai yra „naujas prasilaužimas, didelis įvykis". Jis pasididžiavo, jog tai „naujo mąstymo", kurį jis įvedęs į Sovietų užsienio politiką, vaisius, kai prieš 6 metus perėmęs Sovietų vairą. Tai privedę prie komunistinės diktatūros žlugimo Rytų Europoje ir pagaliau Sovietų Sąjungoje.

„Aš galiu pasakyti, jog ši iniciatyva, ar tai būtų Amerikos, ar Sovietų Sąjungos, negalėtų būti galima, jei Sovietų Sąjunga nebūtų priėmusi naujo galvojimo politikos, jei ji nebūtų pasakiusi sudie šaltajam karui ir jei nebūtų pradėjusi eiti naujo tipo tarptautiniais ryšiais bei keliais", kalbėjo Gorbačiovas.

Kitų Europos vadų pritarimas

Busho planui entuziastiškai pritarė Vokietija, kurioje kanclerio Helmuth Kohl vyriausybė buvo jau pasisakiusi už panašų taktinių raketų mažinimą ir jų sunaikinimą. Britanija ir Prancūzija taip pat sveikino šią prez. Busho iniciatyvą. Britai tuoj pranešė, jog jie sunaikins trumpųjų distancijų raketas. O prancūzai pranešė sumažinsią įsakymą trumpųjų distancijų raketoms pagaminti.

Jelcinas šiuo metu dar atostogauja prie Juodosios jūros, tai jo vyriausias patarėjas Gennadi E. Burbulis išsireiškė: „Mes puikiai suprantame, jog viena aršiausių problemų, kuri yra surišta su totalitarinės Sovietų sistemos žlugimu ir kuri aliarmuoja visą tarptautinę bendruomenę, yra branduolinių ginklų kontroliavimas Sovietų Sąjungos teritorijoje". Burbulis sako, jog, jei susitarimo eiga tarp respublikų bus negatyvi, tai Rusijos vadovybė sieks tuoj pat atskiro susitarimo sukontroliuoti branduolinėms raketoms. Burbulis taip pat pasakė, jog Rusijos Respublika jaučia „didesnę atsakomybę už branduolinius ginklus visoje Sovietų Sąjungos teritorijoje".

Vagnoriaus atsakymas Maskvai

Vilnius.–Lietuvos ministras pirmininkas gavo telegramą iš Maskvos, jog Sovietų Sąjungoje sudaryta valstybinė komisija ištirti KGB veiklai. Tos Komisijos pirmininkas S. Stepašinas pasiūlė Lietuvai sudaryti atitinkamą komisiją ir prašė padėti jo vadovaujamai komisijai bei pasikeisti informacijomis.

G. Vagnorius nusiuntė S. Stepašinui atsakymą, kad Lietuvos teisėsaugos organai tiria SSSR KGB, VRM ir gynybos ministerijos padalinių veiklą Lietuvoje perversmo Sovietų Sąjungoje metu. Lietuvos Vyriausybė ir prokuratūra pasiruošusios padėti SSSR teisėsaugos organams ir minėtai komisijai.

Kartu pranešama, kad aktyvių kariškių, esančių Lietuvos Respublikos teritorijoje, neteisėtų antivalstybinių veiksmų koordinavimu įtariami Pabaltijo karinės apygardos vado pavaduotojas generolas V. Ovčiarovas ir SSSR oro desanto kariuomenės vado pavaduotojas generolas O. Pikauskas. Atkreipiamas dėmesys į tai, kad Vilniaus karinėje įguloje rado prieglobstį LKP vadovai M. Burokevičius ir A. Naudžiūnas, kurie, remiami KGB Lietuvoje pirmininko pavaduotojo S. Caplino, aktyviai dalyvavo organizuojant karinius perversmus Vilniuje sausio mėnesį bei rugpjūčio 19-21 dienomis. Vyriausybė prašo padėti suimti asmenis, įtariamus sunkiais valstybiniais nusikaltimais ir besislapstančius SSSR gynybos ministerijos bei VRM kariniuose daliniuose, pranešė Lietuvos vyriausybės biuras.

LIETUVOJE

— **Lietuvos** min. pirm. Gediminas Vagnorius, be jau anksčiau praneštų pasitarimų su Vokietijos vyriausybės nariais, dar turėjo pasitarimą ir su Žemės Ūkio ministru Ignaz Kiechle, kuris pažadėjo visokeriopą paramą bendruosius Lietuvos ūkius perorganizuojant į privačius. Jis atsiunčia savo Žemės ūkio ekspertų delegaciją į Lietuvą.

— **Prez. Vytautas Landsbergis,** kaip pranešė „Laisvosios Europos" radijas, gavo Lenkijos prezidento Lech Walesos laišką, kuriame jis išreiškia susirūpinimą „sunkėjančia lenkų mažumos padėtimi Lietuvoje". Jis esąs susirūpinęs įvesta tiesiogine valdymo forma Vilniaus ir Šalčininkų rajonuose, kuriuose gyvena daugiausia lenkų. Tačiau Vakarų agentūrų žinios praneša, jog lenkų vadai tose srityse pasisakė už sovietinius rusus ir palaikė Sovietų perversmininkus. Adam Michnik buvęs pats disidentas, „Gazeta Wyborcza" redaktorius, taip pat pareiškė gilų susirūpinimą lietuvių-lenkų ryšiais.

— **Duisburgo,** Vokietijos miesto, oficiali delegacija jau su lietuviškomis vizomis, viešėjo Vilniuje, kuriai vadovavo burmistras J. Krings. Kalbėdami Vilniaus savivaldybėje, vokiečiai pabrėžė didelį savo tautiečių palankumą tam, kas vyksta Lietuvoje, ir Vytauto Landsbergio populiarumą Vokietijoje ir pažadėjo padėti atsistatyti.

— **Česlovas Masaitis,** Krikščionių demokratų sąjungos išeivijoje pirmininkas, lankėsi Lietuvoje. „Norėtume savo veiklą derinti su Lietuvos krikščionių demokratų partija. Buvau susitikęs su E. Klumbiu, A. Saudargu. Tarėmės, kaip sustiprinti tarpusavio bendravimą. Turime nuspręsti, ko ir kaip sieksime", pasakė jis „Lietuvos aido" korespondentei Aušrai Žukauskaitei, kuri tai paskelbė šio dienraščio 131 numeryje.

— **Lietuva,** pripažindama Moldovos nepriklausomybę, kuri buvo paskelbta rugpjūčio 27 d., paragino tai padaryti ir kitas valstybes ir užmegzti diplomatinius santykius.

— **Vilniuje** stebimasi, kad kai kurie Lietuvos parlamentarai vyko į Maskvą dalyvauti SSSR liaudies deputatų suvažiavime. A. Ažubulis pakartotinai pareiškė, jog jokie parlamentarai nebuvo įgalioti tame suvažiavime. Tik Lietuvos atstovui Maskvoje E. Bičkauskaui buvo pavesta stebėti suvažiavimo eigą.

— **Klaipėdos** vadovai gavo pranešimą iš švedų miesto Karlskrunos, kad aikštė, kurioje kiekvieną pirmadienį rinkdavosi žmonės demonstruoti už Lietuvos nepriklausomybę, pavadinta Klaipėdos vardu, nes tikslas jau pasiektas.

Gruzijoje nėra dar taikos

Tbilisi. – Gruzijos opozicijos būstinėje ir vyriausybės ministerijoje sproginėjo granatos praėjusį sekmadienį. Gydytojai sako, jog galingo sprogimo metu buvo sužeisti penki žmonės televizijos centro patalpose, kurią prez. Gamsachurdija įsakė savo daliniams laikyti apsuptą ir ginti nuo opozicijos. Taip pat daugiau žmonių buvo sužeista Žemės Ūkio ministerijoje, kai ten sprogo bomba. Šie sprogimai įvyko, kai susirėmė Gamsachurdijos daliniai su opozicijos daliniais, išėjusiais prieš Gruzijos prezidentą. Žinių agentūros skelbia, jog nesą vilties susitarti, jei Gamsachurdija nesutiks su sukilėlių reikalavimu pradėti demokratiškai valdyti Gruziją.

Vokietijos parama

Alma Ata. – Reuterio žinių agentūra pranešė, jog čia lankydamasis Vokietijos Finansų ministras Theo Waigel pranešė, jog Vokietija atiduos 7,000 sunkvežimių iš buvusios rytinės Vokietijos kariuomenės dalinių, kad palengvintų transportacijos problemas Sovietų Sąjungoje. Waigel Sąjungoje buvo tris dienas. Vokietija taip pat dar duos Ukrainai 800 sunkvežimių ir pasiūs medicininę paramą, pasakė po susitikimo Kijeve su Ukrainos premjeru Vitold Fokin praėjusį antradienį. Ukrainai taip pat esą reikalingas pašaras gyvuliams pamaitinti. Waigel sako, jog Ukrainos premjeras Fokin jam sakęs, kad jo vadovaujama Ukrainos Respublika nori turėti žymią rolę formuojant naują Sovietų Sąjungą.

Sovietai laikys Kuboje šnipų stotį

Washingtonas. — „Washington Post" dienraštis rašo, jog Sovietų Sąjunga nutarė ir toliau laikyti didelę sekimo stotį Kuboje, nežiūrint pagerėjusių santykių su Amerika. Dienraštis rašo, jog elektroninė žinių sekimo žvalgybinė stotis netoli Havanos, Lourdes mieste, bus išlaikoma ir toliau, nors prez. Gorbačiovas anksčiau paskelbė, kad visi kariški ryšiai bus nutraukti dar šį mėnesį. Lourdes stotis naudoja moderniškiausius įrengimus sekti Amerikos laivynui ir kariuomenės manevrams jos teritorijoje.

— **Viktoras Nakas,** Lietuvių Informacijos centro vedėjas Washingtone, šiuo metu lankosi Lietuvoje.

Lietuviai Karaliaučiuje

Karaliaučius, — Kaliningrado Lėlių teatre (Karalienės Luizos bažnyčioj) surengta Kaliningrado srities lietuvių kultūros draugijos konferencija. Joje dalyvavo rajonų ir miestų, kur gyvena dauguma srities lietuvių, atstovai — Kaliningrado (Karaliaučiaus), Sovetsko (Tilžės), Slavsko (Gartos), Nemano (Ragainės), Krasnozanamensko (Lazdėnų) ir Nesterovo (Stalupėnų) gyventojai. Iš viso — 73 delegatai. Lietuva irgi parodė didelį dėmesį — atvyko AT deputatai: Romualdas Ozolas ir Kazimieras Uoka, Mažosios Lietuvos Tarybos atstovai Vytautas Šylas ir Vytautas Pipiras, kultūros ir švietimo ministro pavaduotojas Vytautas Gaidamavičius, Mažosios Lietuvos fondo pirmininkė Virgina Kondrotienė ir Petras Cidzikas iš Mažosios Lietuvos dvasinio atgimimo fondo. Dalyvavo srities valdžios atstovai — kultūros valdybos viršininko pavaduotoja.

Konferencijoje prisiminta Mažosios Lietuvos istorija, jos reikšmė Didžiajai Lietuvai. Kalbėta apie problemas, jų sprendimo kelius. Reikalavo įtraukti savo atstovą į Rusijos delegaciją pasitarimams su Lietuva. Buvo išrinkta Danutė Narušaitė jų atstove.

Reaktoriai slaptoje bazėje

Talinas. — Estijos dienraštis „Postimees" praneša, jog estų mokslininkas Endal Lipmaa ir parlamentaras Jueri Liim lankėsi Sovietų laivyno bazėje netoli Talino ir ten rado du branduolinius reaktorius, kurių anksčiau nežinojo. Ši bazė buvo griežtoje kontrolėje ir net vyriausiem estų vyriausybės asmenims nebūdavo leista ten lankytis per paskutinius 10 metų. Šie abu estai atsisakė ką nors daugiau paaiškinti apie šį retą vizitą laivyno bazėje, tačiau savaime jau kyla labai daug klausimų, rašo minėtasis estų dienraštis.

Plytos už darbą

Maskva. — Reuterio žinių agentūra pranešė, jog Rusijos miesto Tver darbininkai gaus sunkius vokus su atlyginimais — dalis jų mėnesinio atlyginimo bus mokama plytomis. Pagal paskelbtą naują planą, vieno fabriko darbininkai, kurie jame išdirbo daugiau kaip dešimt metų, galės kiekvieną rublį iškeisti į keturias plytas. Kiti darbininkai už rublį tegaus tik tris plytas. „Tasso" žinių agentūra pranešė, jog darbininkai yra patenkinti, kadangi dabartinėje situacijoje, kai visko trūksta, plytos yra daug vertingesnės negu beveik bevertis Sovietų rublis.

Vilhelmas Čepinskis, jaunasis lietuvių smuikininkas iš Kauno, praėjusio sekmadienio popietę stebino „Margučio" koncerte Chicagos lietuvius savo puikiu grojimu. Jam akompanavo maestro Alvydas Vasaitis. V. Čepinskis jau priimtas į garsiąją Juilliard muzikos mokyklą New Yorke.

— **Lietuvoje,** o taip pat ir Sovietų Sąjungos resublikose plačiai kalbama, kad buvusiame perversme galėjo dalyvauti ir pats Gorbačiovas, kuris paties gyvenimo buvo priverstas būti demokratu.

— **Joniškio** miestas liepos 6 d. paminėjo Magdeburgo teisių suteikimo miestui 375-ąsias metines iškilminga švente.

KALENDORIUS

Spalio 1 d.: Teresėlė, Alka, Benigna, Levinija, Mantas, Mintė.

Spalio 2 d.: Angelai sargai. Modestas, Eidvilas, Getautė, Girdutis, Teofilis.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:46, leidžiasi 6:35.
Temperatūra dieną 71 l., naktį 48 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

STRĖNŲ SKAUSMAS BEVEIK KIEKVIENĄ IŠTINKA

Klausimas. Pranešė laikraščiai, kad yra ne gydytojų gydančių strėnų skausmus visokiais masažais, gimnastikom, raumenų spaudžiojimu bei sąnarių-kaulų į vietą atstatymu. Kiek yra naudingas toks jų gydymas, nes man strėnos jau seniai skauda ir gydytojas,net kaulų specialistas mažai tepadeda. Gal aš ką nors ne taip darau kaip jis pataria, todėl prašau kiek nuodugniau tuo reikalu pasisakyti. Aš manau, kad daugeliui tas bus naudinga.

Atsakymas. Dauguma strėnomis besiskundžiančiųjų serga gerybine strėnų negerove. Ji pasitaiso be operacijos per kelis mėnesius. Tik mažas procentas tokių ligonių negaluoja rimta strėnų liga, kuri sukelia strėnose skausmą. O jei jos diagnozė tinkamai nustatoma ir ji nesutvarkoma, gali atsirasti katastrofiškos ir neatitaisomos pasekmės. Tokiu atveju skausmus raminančių vaistų bei masažo negana. Tik ligos istoriją surašęs, ligonį nuodugniai ištyręs, reikiamus laboratorinius ir radiografinius tyrimus atlikęs tegali gydytojas teisingai nustatyti rimtos strėnų ligos diagnozę ir tokį ligonį gydyti.

Matyt, Tamsta turi nelengvą negerumą strėnose, kad ilgokai sergi ir pagalbos nesulauki. Todėl dabar Tamsta ir kiekvienas kitas gerai įsidėmėkite šia dar karštas-naujausias žinias apie strėnų skausmo priežastis ir taip sergančiajam teikiamą pagalbą. Meskite iš savo galvos visus senus, kitų patartus, pirmiau girdėtus ir praktikuotus strėnų skausmo tvarkymo būdus, jei jie nesiderina su čia aprašomais, nes pastarieji yra šių dienų paskutinis medicinos žodis apie strėnų skausmų (low-back pain) diagnozę ir tvarkymą.

Žinoma, tos žinios neužvaduos ligoniams gydytojo, bet jos žymiai palengvins gydytojo darbą, kai ligonis bus šiek tiek apsišvietęs apie strėnų sunegalavimą, kuris taip dažnai ištinka ir tik kartais būna labai pavojingas. Taip apsišvietęs mūsiškis žinos, kam pavesti tvarkyti savo strėnų skausmą.

Nė vienas nesakykime, kad dabar man strėnas neskauda, tai man nereikalingos mediciniškai tikros žinios apie jas: geriau aš su kaimyne pasikalbėsiu, sporto žinias išklausysiu ar su draugu apie politiką pasiūtarausiu.

Nesielkime taip nė vienas, nes strėnos skausmas gali atsirasti žaibo greičiu. Tegul tokia nedalia niekada mus neaplanko, o jei pasitaikys jos neišvengti, daug geriau bus mums, kai būsime šioje srityje bent abėcėlę išgvaldę. Todėl visus tokiu reikalu čia rašinius (jų bus daug) neišmeskite. Į vieną vietą juos susirinkę galėsite pakartotinai savas žinias atnaujinti. O dabar — visi į darbą!

Dažniausiai pasitaikanti negerovė

Medicinoje nėra dažnesnio ligonio nusiskundimo už strėnose skausmą. Visame pasaulyje nuo 70% iki 80% žmonių kenčia tokius skausmus kada nors savo gyvenime. Apskaičiuota, kad 6.5 milijonų amerikiečių kasdien guli lovoje nuo tų skausmų ir kas mėnuo čionykščiai gydytojai apžiūri 1.5 milijono naujų strėnomis susirgimų.

Taigi, Tamsta nesi viena su savais strėnų skausmais, nors tie milijonai vienodai sergančiųjų Tamstos skausmų nepalengvina, o tik kiek gerėliau Tamstą nuteikia, kad vis tik nesi viena — nežinoma dejuotoja.

Strėnose skausmas kraštą alina ekonomiškai, o gydymosi išlaidos siekia padebesius. Dėl skausmo strėnose kasmet čia netenkama nuo 90 iki 200 milijonų darbo dienų. O tos ligos diagnozės nustatymui ir gydymui kasmet išleidžiama po 16 bilijonų dolerių.

Daugelis strėnomis negaluojančiųjų nesigydo

Daugeliui tas strėnų skausmas praeina savaime: net 40%-50% atvejų strėnose skausmai savaime liaunasi laike vienos savaitės. Tada žmogus ima geriau jaustis ir jam nereikia gydytis. Nuo 51% iki 86% tokių ligonių pagyja savaime per vieną mėnesį, o 92% — per du mėnesius.

Tad matome, kad nors iš pradžių ši liga ir labai gąsdina, ji savaime susitvarko, o šioje srityje visokiems strėnų gimnastikuotojams, „kaulų laužytojams" ši liga yra gera — pelninga „dirva": savaime pasitaisančios ligos „gydymas" yra labai dėkingas ir pelningas. todėl svarbu, kad žmonės neišsigąstų, nors iš pradžių ir didžius skausmus strėnose turėdami, kad jie galvos nepamestų: žinotų, kad tie skausmai savaime praeis per savaitę, mėnesį ar du. Tad nereikia pildyti kišenes visokiems masažistams, kai liga pati susitvarko, tai visoks „gydymas" yra sėkmingas. Tokios tiesos nė vienas mūsiškis teneužmiršta. Gavęs staigų „raganos šūvį" į strėnas ir besiraitydamas iš skausmo, tegu gulas ant kieto čiužinio ir laukia gerų dienų, kiek Tylenolio paėmęs. Bet apie gydymą bus atskira kalba.

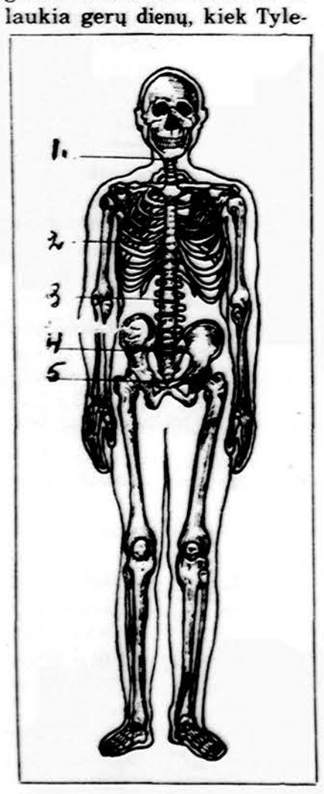

Štai kaulinė žmogaus kūno dalis. Mums rūpimą stuburą sudaro slanksteliai kakle (1), nugaroje (2), strėnose (3), šventkaulyje (4) ir uodegėlėje (5). Visų jų tinkamas užlaikymas yra būtinas dar sveikai besijaučiant. O stuburkauliais sunegalavus, reikės išmokti, kas galima ir ko negalima daryti.

Daugumas tokių skausmų strėnose atsiranda ne dėl sisteminių (visą kūną apimančių) priežasčių, o dėl mechaniškų — kaip raumenų pertempimo ar tarpstuburkaulinės dalies plyšimo (muscle strain or a torn annulus). Net 90% pacientų, turinčių mechaniškus strėnų skausmus, pasitaiso paprastai gydydamiesi — leisdami vykti natūraliam gyjimui (natural healing). Tik nuo 2% iki 10% iš gausaus tokių ligonių skaičiaus turi strėnų skausmus dėl rimtų priežasčių, kurios, jei nebus laiku atpažintos — diagnozė nustatyta ir pradėta gydyti — reikalas gali baigtis katastrofiškai.

Strėnų skaumų gydymas

Strėnomis ne tik dabar žmonės negaluoja. Jau egiptiečių papirusuose ši liga yra aprašyta. Nemažiau ir dabar tokiais strėnų skausmais žmonės įdomaujasi. Ypač kad dabar televizija nuolat skelbia įvairiausius strėnų skausmus malšinti vaistus ir fizines priemones. Taip ir apsuko žmonėms galvas įvairiausi prekybininkai. O strėnomis negaluojantis žmogus nori žinoti tokių skausmų priežastis ir kaip jų išvengti.

Žmogui darosi neaišku, kai tiek daug daktarų rūpinasi strėnomis. Tai ortopedai gydytojai, osteopatai, chiropraktoriai ir panašūs. Kyla klausimas — kuris iš jų ką daro. Aišku, kad strėnų skausmų priežastis yra daugeriopa ir gydymas jų nėra taip paprastas ir aiškiai nustatytas. Už tai strėnas tvarkyti turi gerai išsimokslinęs gydytojas, kuris pajėgia tokią ligą ir jos komplikacijas tvarkyti.

Žinoma, ateityje strėnų susirgimų pažinimas ir gydymas bus geresnis, bet dabar mes turime tenkintis kasdienine strėnų priežiūra ir jų gydymu susirgus. Tuo turi rūpintis kiekvienas mūsiškis.

Pirmas žingsnis, norint tvarkyti skausmingas strėnas, yra susipažinimas su žmogaus stuburu, ypač su strėnkauliais. Žmonės paprastai nesidomi savo strėnomis tol, kol neprasideda vargas su jomis. Už tai geriau kiekvienam išeis, kai laiku su jomis susipažins. Tada ir nuo jų vargas greičiau juos apleis.

O strėnų skausmas gali prasidėti su paprastu nusičiaudėjimu, kietų vidurių ištuštinimu ar plaukų šukavimu. Žinoma, tų dalykų neįmanoma išvengti. Todėl svarbu strėnas, ypač strėnkaulius nuolat laikyti raiščiais geriausiame stovyje, raiščiais aprištus.

Juk žinome, kad per daug lenkiama rykštė lūžta, pertempiamas siūlas ar guma trūksta, per daug mindžiojamas slenkstis sudyla ir net girnų akmuo nuo nuolatinio malimo aptrupa. Ne kitaip esti ir su strėnomis: jų stuburkauliai, tarpstuburkaulinių tarpų dalys bei gausybė stuburkaulius palaikančių raiščių irgi susidėvi.

Išvis nuostabu, kad tokia sudėtinga strėnų architektūra lankstosi be skausmų. Tai Tvėrėjo nuostabus kūrinys. Tik mes nesugadinkime jo, ir galėsime lankstytis be skausmų per visą savo gyvenimą.

Kaip atsiranda strėnų skausmai

Deja, dažnai mes savo strėnas nuo mažens pasibaisėtinai gadiname nemokšumu, apsileidimu, teisingo elgesio nebojimu. Kad ir štai 25 metų vyrui ėmė strėnos skaudėti, o jis tik po 10 metų suprato, kaip su jomis reikia tvarkytis, kad jose negerumas pranyktų.

Užteko jam nusičiaudėti ir kaip kas šaute šovė į jo strėnas. Dėl to skausmo jis negalėjo nė iš vietos pajudėti. O jo strėnų vargas prasidėjo, jam sėdint pradžios mokyklos suole, kur jis per daug persikreipęs sėdėdamas rašė, skaitė ir nebojo nei tėvų, nei mokytojo perspėjimo „sėdėti tiesiai".

O gimnazistu būdamas jis ušsidirbdavo mokslapinigius po pamokų patarnaudamas valgykloje.. Stumdė sunkius stalus, nešiojo ant galvos padėklus — strėnas neįprastai apsunkindamas dideliais svoriais laikomais ties krūtine. Kai kartais praeinantį skausmą jausdavo strėnose — nekreipė dėmesio. Kai jis baigė mokslus, tapo valdininku ir sukūrė šeimą, dėl šiokio tokio skausmo strėnose jis galvojo pirkti naują čiužinį, o darbe kėdės atlošą ištiesinti.

Vieną rytą, kai pasilenkęs varstėsi batus, jis sučiaudėjo ir veržiantis skausmas suėmė jo strėnas — jos pasidarė kietos, kaip lenta. Už valandos, kai jis sėdėjo į darbą einančiame traukinyje, jis negalėjo iš vietos atsikelti. Jis susilenkė kaip riestainis.

Visi žinom, kad ne vienas šis vyras taip kenčia. Senatoriai, artistai, teisėjai, sportininkai, ūkininkai ...nesuskaitomi milijonai negaluoja strėnomis ir praleidžia šimtus miijonų darbadienų. Už tai dabar per šį skyrių praslinks žinios, kaip reikia elgtis laiku, norint išvengti strėnų skausmų ar juos sumažinti jų atsiradimo pačioje pradžioje. Aišku, minėtas vyras, o taip pat ir kiekvienas čia skaitytojas galėtų tapti strėnų draugu: žinoti ką su strėnomis galima daryti ir ko negalima. tik tada strėnos bus mūsų draugu, kai kiekvienas mūsiškis leis jos tokiomis būti. Daugiau apie tai kitą kartą.

ŽMOGAUS TEISIŲ VYKDYMAS PASAULYJE

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Nuostabus dalykas įvyko per paskutines savaites Lietuvai atgavus pilną nepriklausomybę spaudoje visur minima Lietuva. Daugiau neegzistuoja žodis Sovietų Sąjunga. Šiandien milijoninio tiražo dienraščiuose minimas žodis Vilnius, Lithuania. Šie žodžiai nuteikia lietuvius pasididžiavimu, kad pagaliau Lietuva po 51 metų vergovės vėl grįžo į laisvųjų Europos valstybių tarpą.

Sekant pasaulinę spaudą, kuri dažnai spausdina straipsnius apie Lietuvą, reikėtų pažymėti ir kitą temą. Pasaulio masto kovotoja už žmogaus teises Yelena Bonner, mirusio fiziko Andrei Sacharovo žmona, yra pareiškusi įdomius žodžius apie pasaulines žmonių teises. Ji nepasigaili karčių žodžių pasaulio valdovams, kurie nesiskaito su žmonių teisėmis ir jų vykdymu.

Vakarų valstybės šimtaprocentiniai pasikliovė Gorbačiovo įvesta perestroika ir tuo pačiu būtinai norėjo išlaikyti nedalomą Sovietų Sąjungos valstybę. Visos Vakarų valstybės su entuziazmu sveikino naujai atgimusią Rytų Europą, bet pakartotinai paneigė teisę būti laisvoms Sovietų Sąjungos pavergtoms tautoms. Vakarų valstybės prieš įvykusį pučą buvo nedemokratiškai nusiteikusios sovietų tautoms. Vakariečiai koncentravosi tik asmeniškam kulto iškėlimui Gorbačiovui ir Jelcinui. Tačiau tikrosios priežastys buvo visiškai skirtingos, apie kurias neskelbiama.

1990 metais kovo 11 dieną Lietuva paskelbė savo nepriklausomybę. Kodėl užėmė metus ir aštuonis mėnesius laiko, kol pagaliau Sovietų vyriausybė pripažino jos legalią egzistenciją? Kodėl buvo įvesta blokada ir nekaltai nužudyti žmonės? Jeigu būtų teisingai elgtasi, būtų pilnai išvengta šių aukų ir nepriteklių. Tos pačios priežastys parodo vakarų valstybių neveiksmingumą pripažinti teisėtus Slovėnijos ir Kroatijos nepriklausomybės siekius.

Populiariausias vakariečių atsakymas į tuos klausimus buvo, kad mes turime padėti Gorbačiovui išlaikyti perestroiką ir vientisą Sovietų Sąjungą. Kyla klausimas, kodėl buvo kitaip pasielgta Afganistane ir Kuboje. Ar buvo pasiteirauta eilinių Sovietų gyventojų nuomonės, kurie visiškai tiems veiksmams nepritarė. Daroma išvada, kad Vakarai pilnai nesupranta tikrosios žmonių nuotaikos nesant pilnos demokratijos. Ar Vakarai ir toliau taip lengvai užmiršta kiniečius studentus paliktus traiškyti tankais Tiananmen aikštėje.

Vakariečiai turėjo pakeisti savo galvojimą bent paskutinių šešerių metų laikotarpyje ir rimčiau pagalvoti apie žmonių teisių apsaugojimą. Ši žmonių teisių apsauga neturėtų koncentruotis Helsinkio susitarimų forma, bet turi būti išleista nauja deklaracija, pagrįsta naujai įvertintu žmogiškumu pasaulio Jungtinių Tautų centre. Dauguma Europos rytinių valstybių gyventojų gynė savo teises, įrašytas Helsinkio susitarimo 30 punkte. Tačiau užsieniečiai mažai kreipė dėmesį į tironiškumą ir pavergimą.

Turėtų būti sudaryti nauji stebėjimo ir vykdymo organai iš rytinių Europos valstybių ir dabar jau laisvų Pabaltijo valstybių. Šie stebėjimo organai galėtų užbėgti įvykiams už akių ir sustabdyti kraujo praliejimą.

Negali būti geopolitinės arba vadinamos peršamos „Realpolitic" vykdymo. Tikroji žmonių teisių apsauga yra tik per savanoriškumą valdymosi formos apsisprendime. Per daugiau kaip penkiasdešimt metų Vakarų valstybės naudojosi principu pripažinti kitų valstybių sienas, tuo tarpu užmiršdamos, kad tautinės sienos gali būti lengvai pažeistos, kas įvyko Afganistane ir Kuwaite. Tačiau šis principas negali būti panaudotas Lietuvai ar dar nepilnai laisvai Slovenijai ir Kroatijai. Svarbiausia, kad valstybių laisvai išrinkti parlamentai nutarė atgaivinti ar įsteigti tų valstybių suverenines teises. Kodėl tos teisės jiems yra paneigiamos?

Kada bus išleistas tarptautinis įstatymas aiškiai nustatytoms valstybių sienoms ir pripažinta teisė tautoms pačioms apsispręsti savo likimu, iki to laiko nebus galimybės efektyviai ginti žmonių teises. Šios mintys yra ypatingai svarbios ir vykdytinos pasiekti viso pasaulio žmonių gerovei.

PLĖS McCORMICK RŪMUS

Numatoma išplėsti paežerėje esančius McCormick parodų rūmus, tam panaudojant net 177 mil. dolerių. Tai padaugins parodų ir suvažiavimų skaičių Chicagoje, susidarys 11,000 nuolatinių tarnybų ir dar 7,500 laikinų. Gubernatorius jau pasirašė įstatymą, numatantį šių rūmų praplėtimą. Lėšų numatoma surinkti uždedant mokesčius viešbučiams.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: $0.00. Foreign countries $90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$80	$45	$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	$90	$50	$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	$45	$30	$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.S.A. dol.) savaitinis	$50	$30	$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Mokytojas, kuris nėra dogmatiškas savo pamokose, iš viso ne mokytojas.

G. K. Chesterton

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba **(708)246-6581**
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. E. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd., 3 v. p.p.-7 v.v., antrd. 12:30-3 v.p.p.
trečd. uždarytas, ketvd. 1-3 v.p.p., penktd.
ir šeštd. 9 v.r.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 778-6969 arba **(1-312) 489-4441**
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
IŠSIPLĖTUSIŲ KOJŲ VENŲ
IR ŽAIZDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ
CHIRURGIJA

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
81 St. ir Kean Ave., Justice, IL
Tel. (1-312) 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7 Antr. ir
ketv. 9-12 Penkt. 2-7

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4
6-9, antr. 12-6; penkt. 10-12, 1-6

Kab. tel. (1-312) 471-3300;
Rez. (708) 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

DR. DOMAS LAPKUS
Praktika su
Dr. McElligott ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: **708-857-8383**

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
PETER STECY, M.D.
Y. CHRISTOPHER CHIU, M.D.
CESAR J. HERRERA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. ANTANAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ — PLAUČIŲ LIGOS
4700 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60453-2533
Tel. 708-636-3113

DR. DANA M. SALIKLIS
DANTŲ GYDYTOJA
10442 W. Cermak Rd.
Westchester, IL 60153
Tel. 708-531-1113
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166;
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm. antr., ketv. ir penkt. 3-6.
Šeštadieniais pagal susitarimą

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (1-312) 337-1285

LB tarybai susirenkant

NAUJĄJĄ LB VALDYBĄ PASITINKANT

Dar taip neseniai buvo gegužės mėnuo, kuomet žiedai žydėjo ir kuomet susipratusi ir aktyvioji išeivijos dalis rinko Lietuvių Bendruomenės tarybą. Jeigu kas iš šalies ir padaro priekaištus, tai to negalime išvengti. Tačiau LB-nėje nėra nepakeičiamų pirmininkų ar tarybos narių. Tai įrodė praėjusieji tarybos rinkimai, kuriuose daugelis žinomų ir nusipelniusių bendruomenės darbuotojų liko neišrinkti. Čia prisimena kiek tolimesnė praeitis. Dar Vokietijoje gyvendami labai nustebome, kuomet toks žinomas politikas Winston Churchill, kuris privedė Didž. Britaniją prie pergalės, pralaimėjo pokario rinkimuose. Turbūt demokratijose taip ir turi būti, nes užsisėdėjimas veda į diktatūrinius polinkius.

Jokia organizacija neturi ateities, kuri negali ir nesugeba vadų pakeisti. Gyvybinga visuomenė turi būti kaip hidra, kuriai vieną galvą nukirtus, kitos tuojau išauga. Tokia ir yra LB, kurios eilėse yra daug jaunų veikėjų, kurie ateityje galės perimti vairus. O LB turės dar ilgai gyventi. Net Lietuvai pradėjus pilnutinį nepriklausomą gyvenimą, išeivija neišnyks ir jos rolė nesilpnės. Gal net priešingai. Lietuvai keliantis iš letargo miego ir pasaulio dėmesiui į ją nukrypus, į mūsų eiles sugrįžta ir tie, kurie buvo nuo lietuviško gyvenimo nutolę. Nekalbant jau apie jaunimą, kuris dabar yra pilnas entuziazmo.

Prisidės dar ir kita veiklos dirva, tai būtent politinė. Iki šiol dėl to buvo daug nesusipratimų ir trinties. Dabar „veiksniams", kurių užduotis buvo Lietuvos išlaisvinimas, nustojus savo veiklos bazės, išeivijos veikla ir gyvenimas dėl to nesustos. Nežiūrint to, kam patinka ar nepatinka, LB liks vadovauti išeivijos gyvenimui. Yra tokių, kurie gyvenimo nemato. Net spaudoje teko pastebėti tokių svaičiojimų: „Juk Bendruomenė išeivijoje teturi tokios reikšmės, kaip Lietuvoje, sakykim, pavasarininkai (Dirva 1991.III.14)". Gaila, kad yra žurnalistų, kurie patys nedalyvauja ir nemato lietuviško gyvenimo. Gyvenimas yra lyg traukinys, kuris bėžiopsančių nelaukia. Jeigu kas laiku į jį neįlipa, tai ir lieka pirštą įsikandęs stovėti.

* * *

Kaip galima gyvenant išeivijoje nepastebėti lituanistinių mokyklų ir kultūrinės veiklos? Šie metai ypač buvo gausūs tokiais renginiais: Religinis koncertas, Poezijos dienos, Kultūros premijų šventė ir Dainų šventė. Visi šie renginiai vyko LB rėmuose. Visų vykusių renginių nė neapsiimčiau suminėti. Be to, daugelis šių ir kitų renginių, gavo Lietuvių fondo paramą, kurio veikla irgi yra glaudžiai susijusi su LB-ne.

Dabartinė krašto valdyba, vadovaujama dr. A. Razmos, turėjo itin daug ir įtempto darbo, kurio neturėjo buvusios valdybos. Šios valdybos kadencijos metu vyko istoriniai įvykiai, į kuriuos reikėjo laiku reaguoti. Prasidėjo tautinis atgimimas, masinės demonstracijos. Išeiviją užplūdo tėvynainiai: kalbėtojai, deputatai ir aukų prašytojai. Kovo 11-tosios akto paskelbimas, ekonominė blokada, sausio 13-toji, žudynės Medininkuose — visa tai pareikalavo ir iš išeivijos daug nervų įtempimo.

Su tautiniu atgimimu pradėjo ateiti įvairūs prašymai. Visko jiems reikėjo, kompiuterių, teleksų ir popieriaus Lietuvos istorijai. Visi prašymai buvo nukreipti į LB. Kuomet buvo vedamas vajus popieriaus pirkimui, tai buvo tokių veikėjų, kurie iš to šaipėsi. Tie patys nepritarė ir vaistų vajui. Taigi, kaip matome, LB tokiu būdu neginčijamai atsistojo vadovaujamoje rolėje. Tad, kaip jau minėjau, turėjo ir daug papildomų pareigų, kurioms iš anksto nebuvo pasirengta.

* * *

Ši bendruomenės vadovybė įeis į išeivijos istoriją, kaip tą, kuri vadovavo išeivijai tautos prisikėlimo metu. Su prisikėlusia Lietuva ir išeivija turės dalį savo veiklos pakeisti. Daug kas savaime pasikeis. Reikia tikėtis, kad nebereikės kviesti išeiviją skubiai skambinti kongresmanams ir senatoriams. Tie mūsų skambinimai ir laiškų rašymai nebuvo visai beprasmiai. Tuo savo veiksmu ir mes buvome kovojančios tautos dalis. Didele dalimi mūsų balsai sulaikė tolimesnį smurtą po sausio 13-tosios. Jeigu mes būtumėme tylėję, vargu ar pasaulio opinija būtų taip stipriai reagavusi.

Dabartinė valdyba jai patikėtas pareigas sėkmingai atliko. Dabar, vadovaujantis demokratiniu principu, ateis nauji žmonės. Spalio 4-6 d. Philadelphijoje yra kviečiamas LB-nės tarybos suvažiavimas. Jame bus pareigų perdavimas ir paskui vyks naujojo valdybos pirmininko rinkimai. Pagal nuogirdas yra du kandidatai. Rungsis Chicagos apylinkių ir rytinių pakrančių atstovai. Abu yra geri kandidatai. Nors ši skiltis nėra skirta propagandai, tačiau rašantysis, kaip čikagietis, turi ir savo parapinius sentimentus.

Nežiūrint, kuris kandidatas laimės, jis bus išrinktas vadovauti JAV LB-nei. Lietuvos politinis atsistatymas neturi neigiamai veikti į išeivijos kultūrinę veiklą. Ir ateityje turės būti rengiamos Tautinių šokių ir Dainų šventės. Teatro festivaliai ir Kultūros premijų šventės bei kita veikla. Švietimo taryba galbūt dar kurį laiką turės rengti vadovėlius, nes kol kas Lietuvoje naudojami vadovėliai išeivijoje nėra tinkami. Yra manančių, kad jau dabar turėtumėme laikraščių, žurnalų, knygų ir vadovėlių leidimą perkelti į Lietuvą. Jeigu išeivija nori išlikti, tai savo veiklos neturi siaurinti, bet plėsti. Mes turime vakarietišką mintį į ten nunešti, o ne priešingai. Reikia gerai žinoti, kad žurnalistai ir rašytojų sąjungos nariai turėjo būti partiečiai. Mes jų dėl to nekaltiname, tačiau jų galvosenoje galime pastebėti buvusios mąstysenos pėdsakus. Taip pat negalime prileisti, kad tie, kurie išeiviją teršė, staiga persitvarkė ir pradės išeivijos istoriją rašyti. Tad tiek išeivijos, tiek ir Bendruomenės darbai neturi baigtis!

J. Ž.

Meilė yra dieviškas lašas, kurį deivės nulašino į gyvenimo taurę, kad būtų užmuštas kartumas.

Rochester

Mano kūną galite užkasti kur norite, aš tik trokštu, kad mane nuolat atsimintumėte prie Viešpaties altorių.

Šv. Monika

K. SKUČAS IR A. POVILAITIS — TAUTOS KANKINIAI

Paminklinė lenta ir K. Skučo gatvė Kaune

IGNAS MEDZIUKAS

Kai 1939 m. rudenį į Lietuvą buvo įvesti sovietų armijos daliniai, prasidėjo neramios dienos. Su kariais atvažiavo jų šeimos ir kartu daugelis saugumo agentų. Sovietų įguloms reikėjo naujų kareivinių, kurias statė lietuviai rangovai, o statybos darbininkai buvo daugiausia vietiniai rusai, kurie pradėdami ir užbaigdami darbus sugiedodavo komunistų internacionalą. Prie statybų nuolat lankydavosi iš sovietų atstovybės agentai bei kurstytojai. Todėl nuolat būdavo skelbiami streikai, kurių priežastis — grynai politinė, bet ne ekonominė.

Tokią padėtį išnaudojo sovietų atstovas Pozdniakovas, prikaišiodamas mūsų vyriausybei, kad ji sąmoningai trukdanti kareivinių statybą ir sudaranti keblią padėtį raudonajai armijai. Mūsų vyriausybė net buvo kaltinama sabotažu, kuris sovietų baudžiamam kodekse buvo laikomas dideliu nusikaltimu. Kai Lietuvos atstovas Maskvoje dr. L. Natkevičius Molotovui paaiškino, jog statybos per lėtai vyksta dėl pašalinių asmenų kurstymo streikuoti, jis pareiškė: „Mes tokius šaudome, šaudykit ir jūs".

Nesusipratimai dėl kariuomenės dezertyrų

Daug nesusipratimų kilo ir dėl sovietų kariuomenės dezertyrų. 1940 m. gegužės 25 d. Molotovas, pakvietęs Lietuvos atstovą dr. L. Natkevičių, įteikė notą, apkaltindamas Lietuvos vyriausybę, kad ji nesilaikanti pasirašytos savitarpinės pagalbos sutarties ir terorizuojanti sovietų kareivius. Notoje buvo įrašytos dviejų kareivių Nosov ir Smargoniec pavardės (vėliau dar buvo minima ir kareivio Pisariov pavardė). Lietuvos vyriausybė buvo kaltinama, kad suorganizavusi tų kareivių pagrobimą išgauti žinių apie sovietų armiją. Nota buvo baigiama grasinimu, žadant imtis priemonių užkirsti kelią tokiems reiškiniams.

Sovietų įgulos viršininkas N. Vilnioje pranešė Lietuvos vyriausybei, prašydamas pagalbos surasti pabėgusį iš kariuomenės Butajevą. Gegužės 12 d. Lietuvos sekliams suradus Butajevą ir paprašius asmens dokumentų, jis į Lietuvos pareigūnus šovęs mėgino pabėgti. Kai pamatė, jog nepaspruks, pats nusišovė. Butajevo lavono skrodimą darė Medicinos fakulteto teismo ir socialinės medicinos adjunktas gyd. V. Kauza kartu su sovietų armijos gydytojais. Išvadoje buvo parašyta, kad Butajevas pats nusišovė. Byla buvo perduota ypatingų bylų tardytojui M. Krygeriui, kuris, neradęs nusikalstamo darbo sudėties, ją perdavė apygardos teismo prokurorui nutraukti. Byla buvo nutraukta. Bet Kremliui reikėjo kitokios išvados, todėl šią bylą perėmė valstybės saugumo departamento direktorius, kuriuo tuo metu buvo tik iš kalėjimo išėjęs Antanas Sniečkus.

Liudininkų Smarganiec ir Pisariov sudaryta komisija negalėjo apklausinėti, nors buvo patirta, kad jie sugrįžę į kareivines, bet karinė vadovybė visiškai nesidomėjo tyrinėti, kas „kankino" raudonarmiečius, nes tai buvo grynai provokaciniai veiksmai, ieškant priekabių, kad pateisintų okupacinės kariuomenės įvedimą. Buvo pasakyta, kad be Maskvos sutikimo jie negalį leisti šių karių apklausinėti.

Ultimatumas ir okupacija

1940 m. birželio 15 d. išėjęs iš darbo ir pavalgęs pietus „Rambyno" restorane su A. Kupcikevičium, Vilniaus amatų ir probavimo rūmų skyriaus viršininku, palydėjau jį į prieplauką, iš kurios jis garlaiviu išvyko į tėviškę Šilelio kaime, netoli Raudondvario. Grįždamas pamačiau, kaip prisikrovęs automobilį įvairių daiktų link Aleksoto tilto pravažiavo Užsienio reikalų ministerijos politikos departamento direktorius dr. Eduardas Turauskas. Pagalvojau, kad vyksta kur nors į vasarvietę savaitgaliui ar atostogų (iš tikrųjų jis išvyko į Vokietijos pasienį). Užėjęs Žemaičių gatvėje pas pažįstamą kirpėją apsikirpti plaukų, per radiją išgirdau sovietų ultimatumą, kad būtų teismui atiduoti vidaus reikalų ministeris gen. Kazys Skučas ir valstybės saugumo departamento direktorius Augustinas Povilaitis, kaip tiesioginiai kaltininkai veiksmų prieš sovietų įgulas Lietuvoje, kad būtų sudaryta Lietuvos vyriausybė, kuri sugebėtų laiduoti garbingą Sovietų Sąjungos ir Lietuvos pagalbos sutarties įgyvendinimą, kad būtų laiduotas laisvas praleidimas į Lietuvos teritoriją sovietų kariuomenės dalinių ir užkirsti provokaciniai veiksmai nukreipti prieš sovietų įgulas Lietuvoje. Tą dieną 3 val. popiet sovietų kariuomenė peržengė Lietuvos sieną. Lietuva ir jos gyventojai neteko laisvės.

Kremliui reikėjo surasti priekabę pateisinti okupaciniams veiksmams. Savo taikinį jis nukreipė pirmiausia į vidaus reikalų ministerį Kazį Skučą ir saugumo departamento direktorių Augustiną Povilaitį. Ministeris pirmininkas Antanas Merkys, Molotovui spaudžiant, sutikęs iš pareigų atleisti vidaus reikalų ministeri K. Skučą ir saugumo departamento direktorių A. Povilaitį. Ne tik atleisti, bet ir patraukti atsakomybėn. Vyriausybės posėdyje dalyvavęs prezidentas A. Smetona Skučui pasakė: „Kitų neišgelbėsi. Būsi bergždžia auka".

Savųjų areštuoti

K. Skučas su šeima vienu automobiliu, o Povilaitis kitu išvažiavo į ūkį Giedriuose. Apie 15 val. per radiją jie išgirdo, kad sovietų kariuomenė jau peržengė Lietuvos sieną. Tada abu su šeimomis nuvažiavo į Pašvitinį prie Vokietijos sienos. Netrukus į Pašvitinio mokyklos kiemą įvažiavo automobilis, iš kurio iššoko keletas Lietuvos policininkų, kurie atkišę ginklus apsupo K. Skučą. A. Povilaitis spėjo iš kiemo pasprukti. Jis nubėgo pamiške link Šventosios upelio, kuriuo ėjo siena su Vokietija. Čia jį sulaikė Lietuvos pasieniečiai. Įsakymą areštuoti pasirašė ministeris pirmininkas A. Merkys ir teisingumo ministeris A. Tamošaitis. Tokie naivūs tada buvo mūsų valstybės vyrai, tikėdami, kad, atidavę nekaltas aukas praryti raudonajam slibinui, tuo išgelbės save ir tautą. Deja, tai buvo didžiausia klaida. Merkys ir Tamošaitis irgi buvo greitai areštuoti, išvežti į Rusiją, kur ir mirė.

Suimtieji K. Skučas ir A. Povilaitis buvo pargabenti į Kauną ir uždaryti Kauno sunkiųjų darbų kalėjime VI forte. Vėliau jie buvo perduoti ypatingų bylų tardytojo M. Krygerio žinion, kuris vedė tardymą dėl raudonarmiečių pagrobimo ir nužudymo. (Povilaitį tardė S. Zimanas, Genriko Zimano brolis).

K. Skučo ir A. Povilaičio likimas

1940 m. liepos 23 d. kaltinamieji iš Kauno išvežti į Lubjankos kalėjimą Maskvoje. K. Skučas buvo kaltinamas provokacijomis prieš sovietų įgulas Lietuvoje ir kad, būdamas Lietuvos karo ataše Maskvoje, šnipinėjo Lietuvos naudai. Jis tuos kaltinimus argumentuotai paneigė, nes nebuvo jokių įrodymų. Bet raudonajam slibinui reikėjo kraujo aukų. Skaudi ironija, kad Lietuvos pilietis buvo teisiamas pagal svetimos valstybės baudžiamąjį kodeksą bolševikišku būdu, nesant jokių įrodymų, prievarta verčiant jį prisipažinti. 1940 m. liepos 28 d. uždarame karinės kolegijos posėdyje buvo nuspręsta Kaziui Skučui paskirti aukščiausią bausmę sušaudant. Sprendimas buvo įvykdytas liepos 30 d., pervežus jį į Butyrkų kalėjimą. Tokio pat likimo susilaukė ir A. Povilaitis.

Lietuvos spauda pranešė, kad 1991 m. liepos 27 d. Kauno katedroje buvo aukojamos šv. Mišios už šiuos lietuvių tautos kankinius Kazį Skučą ir Augustiną Povilaitį. Po Mišių, dalyvaujant daugybei žmonių, buvo atidengta paminklinė lenta prie buv. vidaus reikalų ministerijos pastato, kur dirbo prieš sovietų okupaciją Kazys Skučas, jo vardu pavadinta viena Kauno gatvė. Šių abiejų kankinių šeimos, laimingai perėję Vokietijos sieną, vėliau atvyko į JAV. Deja, Skučienė jau yra mirusi, nesulaukė savo vyro reabilitacijos.

Banketo Martinique pokylių salėje pravedėja, „Draugo" geradarė ir Balfo centro valdybos pirm. Maria Rudienė.

Nuotr. J. Tamulaičio

PREMIJOS MOKYKLŲ TARYBOMS

Įvertinant mokyklų tarybų veiklą, rasta, kad net 26-se Chicagos apylinkių mokyklose tos tarybos labai gerai veikė ir joms išmokėta 10,000 dol. premijų.

DAUG APIPLĖŠIMŲ

„Chicago Tribune" skelbia, kad Chicagoje kas 12 minučių įvyksta apiplėšimas.

JAUNI JIE NENORĖJO MIRTI

JUOZAS ŽYGAS

11

Pradėjus naktims ilgėti ir vėsesniam orui ateinant, kai Nevėžio slėnys pradėjo skęsti tirštose miglose ir šalta rasa laukuose žvilgėjo, buvo į sodybas persikelta. Buvo sekvestruoti dvarų ir stambesnių ūkių pastatai. Viename dvare buvo maža bažnytėlė ir klebonija. Taigi toje klebonijoje ir įsikūrė štabas. Ta klebonija buvo maždaug to išsimėtymo viduryje, tad vakarais buvo pabendravimų centras. Pas ūkininkus dažnai net nebuvo padoresnės lempos. Tad susirinkdavo pakortuoti, papypkiauti, paplepėti ir atsigaivinti.

Žiemkančiams pradėjus žaliuoti, prasidėjo kiškių medžioklės sezonas. Keletas mūsų karininkų buvo prisiekę medžiotojai, tad prasidėjo medžioklės. Po sėkmingos medžioklės būdavo rengiamos „zuikio pakasynos". Pasirodė, klebono sesuo buvo gera šeimininkė. Skaniai kiškutį ištaisydavo: su lašinukais ir su burokėliais. Priedo zuikis būdavo garbingai aplaistytas. Tos „zuikio pakasynos" pradėjo garsėti ir iš Kauno svečių atvažiuodavo.

Gauna tarnybos pasiūlymą

Dabar štai prie Jėzuitų bažnyčios stovi vienas iš tų, kuris atvažiuodavo į tas „zuikio pakasynas". Atpažino ir pradėjo apie pažįstamų likimą klausinėti. Pasikviečia į savo kabinetą, kuris buvo netoliese. Atsiranda vyno bonka, sausainiai ir cigaretės. Vynas ne „Anykščių", bet užsienietiškas. Matosi, kad turi ryšius. Išklausinėjęs apie pažįstamų likimą, klausia Algį, kokie jo planai. Algis aiškių planų dar neturi.

Tad pradeda jam aiškinti. Sako, dabar vyksta karas, kuris bus ilgas ir žiaurus. Jo manymu, vokiečiai lietuvių vyrų nepaliks ramybėje. Vis daugiau ir daugiau Kauno gatvėse matosi vokiečių, kurie su kriukiais ar su pakabintom rankom vaikšto. Tad jie nepakęs, kad mūsų jaunimas vaikščiotų po Laisvės alėją. Jo žodžiais, aštuonioliktieji ir devynioliktieji metai yra dideliame pavojuje. Tad reikia turėti tarnybą, kur būtų garantuotas saugumas. O saugūs tėra tik ugniagesiai, policininkai, saugumas ir panašius darbus turintieji. Tad ir pasiūlo tarnybą saugume. Sakosi turįs ryšius — net ir su vokiečiais, tad galėtų rekomendaciją duoti. Algis jam padėkoja ir sako, kad dar turės apsigalvoti.

Eidamas atgal į namus, pradeda visą reikalą pergalvoti. „Vadinasi, štai tau, Jurgi, ir devintinės". Iš paskutiniųjų stengėsi Kauną pasiekti, manydamas, kad jame ras lyg ramybės uostą. Dabar štai jau Kaune, bet nei uosto, nei ramybės jame nėra. Pradeda suprasti, kad ta mūsų Lietuvėlė tokia maža ir lyg riešutuko kevalas yra bangų blaškoma. Vairas yra ne mūsų rankose, o norint išlikti reikia lyg per virvutę šokinėti.

Saugumas kažkaip jam netiko, iš vaikystės buvo blogi prisiminimai likę. Vaikystės prisiminimus labai sunku iš atminties ištrinti. Prisimena, dar jaunas gimnazisto dienas, kai gimnazijose ateitininkų ir kitų organizacijų veikla buvo uždrausta. Girdėdavosi lyg žingsniai prie langų, kažkas varstydavo vartelius, o žiemos metu matydavosi sniege svetimos pėdos. Žmonių ir gimnazistų tarpe įvairios kalbos sklido.

Tas kalbas jau užmiršęs buvo. Tik aiškiai prisiminė mažą nuotykį. Gavęs iš tėvo puslitį, nuėjo į krautuvę meškerei kabliukų nusipirkti. Kadangi tai buvo beveik vienintelė lietuvio krautuvė (kitos buvo žydų laikomos), tad į ją užsukdavo policininkai ir įvairūs pareigūnai paplepėti. Jam beperkant kabliukus, į krautuvę atėjo saugumo viršininkas (miestelyje „kailiadirbiu" vadinamas). Jis krautuvininkui sako: „Jokūbai, iškeisk man šimtą litų". Krautuvininkas susidomėjo: „Kam dabar pačiam reikia keisti šimtą litų?" „Matai, greitai bus pirma, tai reikės šunims algas išmokėti.

Tos „šunų algos" jam į atmintį giliai įstrigo. Jeigu jų viršininkas juos šunimis laiko, tai ką apie kitus bekalbėti. Dabar štai, praėjus daugeliui metų, ir jam tarnyba saugume siūloma. Žinoma su tokiomis rekomendacijomis gal nereikėtų palangėmis slampinėti, bet vis tik saugumas — saugumu pasilieka.

Be to, nebuvo visai tikras vokiečių pergale. Nežiūrint vokiečių pasistūmėjimo, ypač Ukrainos fronte, kovos dėl Talino dar ėjo. Atsiminė matytus Rusijos žemėlapius ir visą eilę miestų vardų, būtent: Dniepropetrovsk, Magnitogorsk, Čeliabinsk, Sverdlovsk, Gorkij, Kuibyšev, Komsomolsk, Uralsk ir aibę kitų. Tai vis miestai, kurių vardai buvo europiečiams beveik nežinomi. Taip pat prisiminė matytus tų miestų vaizdus. Teatrus, muziejus ir paminklus jau buvo užmiršęs, bet atmintyje liko fabrikų kaminai ir grėsmingai juodi dūmai. Buvo aišku, kad tai nebuvo saldainių ar parfumerijos fabrikai. Tad atsargiai su užsiangažavimu.

Laisvės alėjoje studentės ir jauni vyrai vaikštinėja, atrodo, laimingi ir be rūpesčių. Girdisi juokas. Tai vis tie, kurie nėra „aštuonioliktųjų". Turbūt niekas jiems ir saugume tarnybos nesiūlo. Eina į miesto savivaldybę paso reikalų tvarkyti. Miesto savivaldybė Taupomųjų kasų rūmuose įsitaisiusi.

(Bus daugiau)

TAUTOS ŠVENTĖ — DŽIAUGSMO ŠVENTĖ

JONAS DAUGĖLA

Šiais metais viso pasaulio lietuviai šią šventę švenčia džiaugsmu nušvitusiais veidais. Į šį bendrą mūsų tautos džiaugsmą jungiamės ir mes.

Po ilgų metų pertraukos, po daugelio kančios ir skausmo metų mes patys sau ir gyvenamajai aplinkai galime drąsiai ir garsiai paskelbti: Lietuva ir vėl yra laisva!

Bet negalime užmiršti, kad šiandien susirinkome paminėti mūsų tradicinę Tautos šventę. O ši šventė yra surišta su Vytauto D. vardu ir jo galybės amžiumi. Net ir mūsų lituanistinių mokyklų mokinukams daro didelį įspūdį, kai mokytojai jiem aiškina, kad Vytauto D. laikais mūsų Lietuva buvo didelė, labai didelė. Bet ir mums yra malonu prisiminti, kad tuo metu Lietuva tai buvo Europa. 1429 metais į Lucko pilį suvažiavo ir Vytautui žemai nusilenkė bei ištikimybę prisiekė Danijos, Švedijos, Austrijos, Turkijos ir Bohemijos valdovai. Jeigu tikėti dr. V. Sruogiene, jie, suvalgę po 100 šernų, briedžių ir taurų ir išgėrę 600 statinių midaus, išsiskirstė katras sau. O Vytauto galvos nepapuošė karališkas vainikas. Bet ir niekada joks Lietuvos valdovas neužsidėjo ant savo galvos vainiko. Ir, deja, daugelis tų karaliūnų galvų nusirito nuo karališkų pečių. Ir tas galvas kirto ne vien priešo, bet ir brolių kalavijas.

Vienintelis Lietuvos kunigaikštis, kuris buvo savo galvą papuošęs karališku vainiku ir iki šių dienų liko Mindaugas. Popiežiaus Inocento IV sutikimas Mindaugui užsidėti Lietuvos karaliaus vainiką buvo duotas 1251 m. liepos 17 d. Tai tą dieną ir reikėtų laikyti mūsų valstybinio gyvenimo užuomazga ir atitinkamai kasmet prisiminti. Šiais metais suėjo 740 metų nuo Mindaugo karūnavimo Lietuvos karaliumi. Lietuvoje ši sukaktis buvo išskirtinai iškilmingai paminėta. Landsbergio vyriausybė tą dieną paskelbė Valstybine šventė. Būčiau linkęs manyti, kad ateityje ir viso pasaulio lietuviai ir mes minėsime Lietuvos valstybinio gyvenimo pradžios sukaktį — liepos 17 d. kaip mūsų tradicinę Valstybinę šventę.

Tad šiandieninių įvykių akivaizdoje nėra prasmės braidyti šešių šimtmečių istorijos klystkeliuose. Aš labiau linkęs laikrodį atsukti 61 metus atgal ir prisiminti 1930 metus. Šios salės auditoriją sudaro veik visi, kurių brandus amžius leido savo akimis Lietuvoje stebėti tų metų iškilmes. Tuometinis Lietuvos prezidentas Antanas Smetona šiuos metus buvo paskelbęs Vytauto Didžiojo metais. Visi prisimename tas iškilmes, kuriomis šie metai buvo paminėti. Tačiau šiandien man menasi ne tiek tie triukšmingi paradai, teatrai, koncertai. Mano atmintį daugiau glosto to meto kasdieninis lietuvių gyvenimas ir jų nuotaikos.

Juk tai buvo, mano išmone, laimingiausi ir šviesiausi Lietuvos nepriklausomo gyvenimo metai. Jau tuzinas metų buvo praėję nuo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo. Lietuvos savanoriai jau buvo galutinai mūsų žemelę išvalę nuo visų priešų. Sienos buvo apsaugotos tarptautinėmis sutartimis. (Vieną tokių sutarčių buvo pasirašiusi ir Rusijos Soc. Resp. S-ga). Buvo jau išbaigtas kurti valdžios aparatas. Įvykdyta žemės reforma ir visas kraštas puošėsi tvarkingomis lietuvių ūkininkų sodybomis. Lietuvos trispalvėmis pasipuošę mūsų prekybos laivai skrodė Baltijos jūros bangas ir gabeno gaminius į svečias šalis. Bet svarbiausia, dar tada iš rytų šalelės raudonoji saulelė negrasė ir iš vakarėlių dar debesėliai lietuviško dangaus nedrumstė.

Ir visa ši gerovė, tvarka ir turtingas gyvenimas buvo sukurtas per vieną nepriklausomo gyvenimo dešimtmetį. O tai gerovei sukurti Lietuvai nereikėjo jokio Marshalio plano ar ilgalaikių brangių paskolų ir pašalpų.

Tad Vytauto D. metų prisiminimas yra geriausias atsakas visiem tiems, kuriem šiandien parūpo laisvės Lietuvos likimas. Atsakas tiems, kurie kelia klausimą, ar mūsų istorinė tauta yra pasirengusi laisvam gyvenimui, ar ji galės viena ekonomiškai išsilaikyti. Šių abejonių kankinamas ir mūsų prezidentas uždelsė diplomatinių santykių užmezgimą su Lietuvos vyriausybe. Jis pats baiminosi ir savo balsuotojus respublikonus gąsdino, kad Landsbergis gali prašyti pinigų. Bet Vytauto D. metų prisiminimas turėtų išsklaidyti tas visas tų geradarių abejones. Tegul jie pavarto tų metų Lietuvos centralinio statistikos biuro biuletenius ir jie pamatys, kokią stebuklingą ūkio pažangą per trumpą laiką padarė laisvas lietuvis laisvoje Lietuvoje.

Ir šiandien nei Landsbergis, nei Vagnorius, nei Saudargas neprašo bilijonų dolerių. Tą amatą jie palieka Izraeliui ir Lenkijai. O jie reikalauja tik vieno vienintelio dalyko — laisvės. Jie reikalauja, kad Lietuva būtų priimta į pasaulio civilizuotų tautų šeimą lygiateisiu nariu. Jie reikalauja, kad svetima kariuomenė galimai greičiau būtų išvesta iš mūsų teritorijos ir nepamirštų drauge pasiimti visus branduolinius ginklus ir atomines bombas. Jie nori nutraukti bet kokius ryšius su priešiškomis valstybėmis. Ryšius, kurie buvo jėga ir prievarta Lietuvai primesti.

Gal ir galima kiek suprasti, kad tos abejonės kiek kankina Amerikos prezidentą. Bet Lietuvos gerove susirūpino ir jo draugas Michailas. Ir jis pradėjo sau varginti galvą, kaip lietuvių tauta išsimaitins be didžiojo brolio pagalbos. Per pusšimtį metų bolševikai grobė viską iš Lietuvos. Grobė visas gėrybes kaimuose ir sodžiuose. Gatvėse ir keliuose atiminėjo laikrodžius ir pinigus. Vežė į plačią tėvynę ne tik miško medžiaga, bet ir žmones. O šiandien staiga Kremliaus valdovams parūpo, kaip lietuvių tauta galės išsiversti be didžiojo brolio pagalbos. Žinoma, tai yra puiki medžiaga humoro laikraščiams.

Žinoma aš, kaip ir jūs visi, žinome, kad atgimstančiai Lietuvai bus reikalinga kokia nors medžiaginė parama iš šalies. Ir Lietuvos vyriausybė neatsisakys jos. Netenka manyti, kad Lietuvos vyriausybės išdidumas neleistų jos ieškoti ar priimti. Bet lietuviams jokios paramos nereikia nei maldauti, nei prašyti. Jokios didžiulės paramos neatlygintų nuostolių, kuriuos per 50 okupacijos metų mūsų tautai teko patirti. Sugriautas visas krašto ūkis. Sudegintos puikios mūsų ūkininkų sodybos. Sunaikinti moderniški miestų pastatai. Užterštos šilų garbanomis pasipuošusios upės. Užnuodyti mėlynakiai ežerai. Bet kur dar tūkstančiai tūkstančių išžudytų geriausių tautos sūnų ir dukterų. Ar kas nors ir didžiausiomis dolerių sumomis visa tai gali atpirkti?

Žinoma, už visa tai pirmoje eilėje kaltė krinta Gorbačiovui ir jo pirmtakūnams. Bet kas atidavė laisvas tautas bolševikų sauvalei? Kas pardavė vergijai naujam gyvenimui prisikėlusią mūsų tėvynę? Kas ramiai stebėjo ir nė piršto nepajudino, kai milijonai nekaltų žmonių gyvuliniais vagonais buvo gabenami į Sibiro tundras? Kaltė krinta ir tiems, kurie Jaltos, o dalinai Maltos konferencijose ramiai sprendė tautų likimą, užrašė laisvas tautas bolševikų sauvalei.

Lietuvių tauta tikėjo Atlanto chartos įsipareigojimams. Mūsų partizanai stojo petys petin su tos chartos signatarais gelbėti didžiuosius humanizmo ir krikščionybės idealus. Bet kuo visa tai pasibaigė?

Tas trumpas nepriklausomos Lietuvos laikotarpis buvo sukurtas ant didžiųjų to meto imperijų griuvėsių, ant Austro-Vengrų ir Habsburgų pelenų. Imperatoriams vergavo milijonai žmonių. Tačiau jų rūmų pavėsyje tuo metu augo ir brendo didieji žmonijos laisvės idealai, gimė nacionalizmas ir pabudo tėvynės ilgesio ir jos meilės jausmai. Šio naujo filosofinio judėjimo pasekmėje iškilo žmogaus, kaip neįkainojamos vertybės, didžioji prasmė. Pagaliau pačiam žmogui-individui buvo pripažinta teisė pačiam spręsti savo likimą.

Bet svarbiausia, buvo į pačias aukštumas iškelta ir gyvenimo išryškinta nauja tautos sąvoka. Žmonės pajuto tėvynės meilės ir jos ilgesio jausmus. Ir šie istoriniai prisiminimai mums ypatingai išryškėja šiandien, švenčiant Tautos šventę. Ir mes šiandien ypač vertiname savo tautos praeitį, net ir išeivijoje puoselėjame tautines tradicijas ir išlaikome papročius. Iš tos tolimos praeities atkeliavęs tautiškumas, kurį tada vadino nacionalizmu, įkvėpė ir mūsų šių dienų didvyriams Vilniuje ir Medininkuose nebijoti mirti ir ginti savo tautos prigimtas teises. Tuo pačiu buvo išsugdyta ir demokratinė santvarka tautų valstybiniams reikalams tvarkyti. „Tautiškumas ir demokratija yra lyg tie dvynukai. Demokratijai reikalinga sąmoninga tauta. O tautai demokratija sudaro formalias sąlygas išryškinti ir savo individualybę" (M. Mickevičius).

Tad šitokių naujų nuotaikų pagauti po pirmojo pasaulinio karo ir mūsų Vytauto D. gadynės palikuoniai puolėsi atstatyti ir kurti savo tautos nepriklausomą gyvenimą.

Tik labai gaila, kad trumpu laiku Europoje daugeliu atvejų taurus nacionalizmas išsigimė į zoonacionalizmą. Rusų hegemonijos orbitoje tuojau nacionalizmas išsigimė į komunizmą. O kiek vėliau kitose Europos šalyse pavirto į nacizmą, fašizmą ir kitokius „izmus". Visi tie izmai iškėlė militarinės jėgos pirmumą. Ir pradėjo tą militarinę jėgą naudoti tautoms žudyti. Susikūrė naujos imperijos, kurių tikslas buvo pavergti tautas ir išžudyti jų žmones. Kol pagaliau jos užsimojo ir viena kitą suryti. Į purvus buvo suminti didieji liberalinio humanizmo idealai. Tėvynės ir jos meilės jausmai buvo išbraukti iš viešojo gyvenimo apraiškų ir net sunkiomis bausmėmis baudžiamas jų priminimas. Bolševikai skelbė, kad darbininkas neturi tėvynės ir šiuos šūkius jie siekė pasaulinės revoliucijos keliu įgyvendinti visame pasaulyje.

Šioms užmačioms ginklu pasipriešino vakarų demokratijos. Bet, deja, joms neužteko nei valios, nei jėgų sunaikinti paskutiniąją raudonąją Kremliaus imperiją. Bet šiomis dienomis ir ši paskutinioji imperija sugriuvo. Bet ją sugriovė ne vakarų pasaulio militarinė jėga, bet pačios pavergtos tautos. Jos sugriuvimo jau nebeišgelbėjo ir jokios vakariečių pastangos ar pavyzdžiai. Jos jau nebeišgelbėjo ir Ukrainos sostinėje Kijeve pasakyta gėdinga prezidento kalba...

Žurnalistas Tom Teepen sako, kad kiekvienai kartai net po kelis kartus tenka ne tik išgyventi ir savo akimis stebėti įvairių valdžių griuvimą. Bet mūsų kartai tenka išskirtinė privilegija savo akimis matyti ir stebėti visos ideologijos, politinės doktrinos ne sugriuvimą, bet staigią mirtį. Ne tik mums, bet ir būsimoms kartoms vargu ar beteks tokią staigmeną pamatyti.

Ir šiandien, švęsdami savo Tautos šventę, mes prieš visą pasaulį galime didžiuotis, kad mūsų tauta visoje raudonojoje imperijoje buvo pati pirmoji, kuri išdrįso vien savo jėgomis pradėti triuškinti tos paskutiniosios kruvinos imperijos pamatus. Lietuva nepabūgo pati pirmoji paskelbti kovo 11 aktą. Ir jokie grasinimai, žudymai, Gorbačiovo maldavimai bei blokados lietuvių tautos neprivertė šio savo žygio atšaukti ar pakeisti tautos valią. Priklauso mūsų visų didžiulė pagarba visiems tiems, kurie šį terorą atlaikė ir išvedė tautą per žiaurius kankinimus į galutinį laimėjimą. Jų eilėse Vytauto Landsbergio asmenybė mums šviečia gražiausiu tėvynės meilės ir tautinio atsparumo pavyzdžiu.

Šio šimtmečio pabaigos istorija ir paskutinieji įvykiai ryškiai parodė militarinės jėgos menkystę. Raudonąją imperiją sunaikino ne atominės bombos ar branduoliniai ginklai. Jos galybę palaužė laisvės išsiilgusios tautos.

Naujai atbudusi nacionalinio judėjimo banga į gyvenimą iškelia visai skirtingą ir daug stipresnę tarptautinio bendradarbiavimo jėgą. Tarptautinis bendradarbiavimas yra ta didžioji jungtinė tautų talka, kuri sukuria žmonijai ekonominę gerovę, patikina žmonėms socialinį saugumą ir patikina žmonijos kultūrinę pažangą.

Bet reikia suprasti ir kitiems išaiškinti, kad tarptautinį bendradarbiavimą gali sukurti tik laisvos tautos, kurios jau yra sukūrusios savo tautinių valstybių nepriklausomybę. Pirma jos turi atsikratyti svetimųjų okupacijos. Ir tik tada laisvu noru gali jungtis į įvairius tarptautinius junginius ir sąjungas.

Lietuviai visada labai vertino talkas ir talkų pagalba atlikdavo daugelį ūkio darbų. Talkos buvo viena iš gražesnių mūsų kaimo gyvenimo tradicijų. Tad lietuviams ir tarptautinis bendradarbiavimas nėra svetimas. Jie jau ir šiandien parodė graudinančiai gražius to bendradarbiavimo pavyzdžius. Lietuviai pirmieji ir galbūt vieninteliai užjautė Ukrainos angliakasius. Jų streiko dienomis pasiuntė maisto siuntas. Lietuviai taip pat organizavo maisto siuntas ir Maskvos kovotojų masei, kurie šalo gatvėse gindami savo parlamento rūmus ir jame įsikūrusį Jelciną.

Šiandien švenčiame Tautos šventę tokioje aplinkoje, kurioje stebime visai kitą tautos sąvoką ir tautinės savigarbos samprata. Tad nenuostabu, kad šioje aplinkoje tautiškumas ir nacionalizmas dažnai surišamas su kažkokio blogio sąvokomis. Vilniaus ir Medininkų didvyriai parodė pasauliui, kad tautos išugdo dar tokius savo sūnus, kurie nebijo mirti už tą didžiausią žmonijos vertybę — laisvę.

Mums tauta yra paveldėta vertybė. Jos jėga taip stipri būna, kad kraujo keliu pereina iš tėvo į sūnų. Mūsų žmonės yra prisirišę prie nuosavo asmens sklypelio ir jo taip lengvai neišsižada. Mūsų žmonėms yra miela ir brangi gimtoji sodyba, gimtieji namai. Ir nė vienas lietuvis neišmainys jos į patogų kondominiumą. O šioje šalyje tauta (jeigu iš viso galima dar rasti tą sąvoką) yra sukurtas gaminys. Tą gaminį sukūrė žmonės, kurie ieškojo saugesnio gyvenimo, o dažniausia pelpelningesnio gyvenimo. Ieškojo būdų pralobti. Tad nenuostabu, kad mus supa materialistinės nuotaikos. O kaip gaila, kad ir daugelis mūsųjų yra užsikrėtę tomis nuotaikomis. Mums gaila jų visų. Mums gražiai skamba daina „Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būt". Nagi pamėginkite užtraukti „Amerikiečiais esame mes gimę"... kažkaip nei šis, nei tas.

Tad ir mes toli atskirti nuo gimtųjų sodybų, turime ryškinti tautos sąvokos grožį ir tos sąvokos didžiąją vertę. Ryškiname mes ją savo meninių ansamblių veikla, savo kultūriniais parengimais. Turime ryškinti ir savo tautinės drausmės pavyzdžiais. Ir tikėkime, kad mūsų tautos kūrybinį pajėgumą išryškins mūsų priaugančios kartos atsto-

(Nukelta į 5 ps.)

PASAULIO LIETUVIŲ CENTRUI AUKOJO:

Po 1000 dol.: M. ir P. Vilučiai, J. ir I. Kasiai, W. ir J. Arzbaecher, V. ir M. Ruzgai; **600 dol.** G. ir B. Jodwaliai; **555 dol.** — šeima, A.a. I. Strauko atminimui; **po 500 dol.:** I. ir J. Marks, K. Žalnieraitis; **300 dol.** — A. ir J. Janoniai; **250 dol.** — V. Grebliūnas; **po 200 dol.** P. ir R. Buchai, R. ir D. Česai, J. ir F. Pakalkai, V. ir G. Musoniai, V. Klova, Bringhton Parko Lietuvių Namų Savininkų Draugijos valdyba; **150 dol.** R. ir D. Ječiai; **120 dol.** R. Paškus; **50 dol.** P. Žumbakis; **po 25 dol.:** A. ir R. Milašiai, A. ir S. Jelioniai, a.a. I. Strauko atminimui; po **100 dol.:** A. Zakas, A. ir A. Rauchai, P. ir O. Ambromaičiai, J. ir I. Valaičiai, B. ir R. Latožai, dr. T. ir D. Quinn, V. ir A. Vaitkai, Z. ir V. Petkai, A. ir V. Marchertai, A. ir A. Sauliai, J. ir O. Motiejūnai, Plenys' Oakton Drugs, Inc., Drs. J. ir A. Jonas, G. ir R. Bielskai, S. Vaišvilienė, dr. R. ir J. Vienužiai, dr. A. Laučis, B. Pilipauskas, dr. J. ir b. Plikaičiai, P. ir G. Nariai, R. ir V. Račiūnai, dr. R. ir M. Povilaičiai, dr. B. K. ir G. Latožai, R. ir Z. Nelsai, V. ir L. Garbonkai, S. ir N. Rauckinai, A. ir V. Rauckinai, B. Kova, dr. E. ir A. Leliai, G. ir R. Riškai, G. ir M. Deveikiai, P. Sukurys, V. ir R. Kazlauskai, E. ir J. Biskiai, V. Pikela, dr. V. ir M. Nemickai, E. Barškėtienė, dr. R. Sidrys, dr. E. Domanskis, E. ir E. Mattis, A. ir dr. V. Vasaičiai, K. ir V. Stankai, P. ir G. Juodikai, J. Kučingis, P. ir E. Brizgiai, A. ir M. Aleksiejūnai, dr. V. Karoblis, O. Mažionytė, A. ir R. Tamošiūnai, M. Jonikienė, drs. M. ir A. Vygantai, J. ir I. Pabedinskai, A. Naris, dr. M. Indreika-Biskis, R. ir R. Pukščiai.

Pasaulio Lietuvių centro taryba ir valdyba nuoširdžiai dėkoja už aukas, kurios bus skirtos Centro pirkimo paskolos išmokėjimui ir išlaikymui. Kviečiame visus aukomis arba darbu prisidėti prie šio svarbaus lietuvybės židinio išsaugojimo.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartmentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

Century 21
REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-767-0600
MLS
„BUD" BUDRAITIS
Asmeniškai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite BUDRAIČIUI
Bus. 312-585-6100
res. 312-778-3971

MID-AMERICA MORTGAGE CORPORATION
361 Frontage Road, Burr Ridge, Illinois 60521
HOME MORTGAGES
SECOND MORTGAGES
REFINANCES
– ASK ABOUT OUR 48 HOUR LOAN APPROVAL PROGRAM
THOMAS J. VIERAITIS
1-708-887-8200
ILLINOIS RESIDENTIAL MORTGAGE LICENSEE

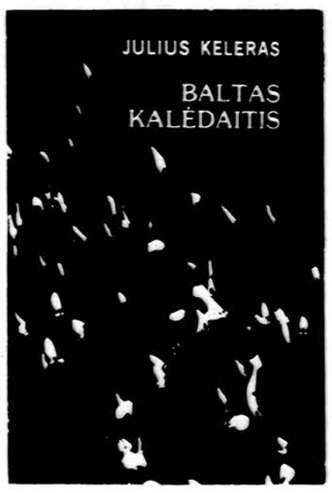

Jauno poeto — svečio iš Lietuvos nauja poezijos knyga, kurioje konkretūs poetiniai įvaizdžiai atskleidžia gilumines žmogaus ir tautos dvasios klodus likiminėse XX amžiaus kryžkelėse.

Knygą išleido Ateities Literatūros Fondas. Ją galima gauti ir „Drauge". Kaina 8 dol., su persiuntimu — 9 dol. 25 centai. Illinois gyventojai prie sumos dar prideda 64 centus mokesčio.

REAL ESTATE

MLS
BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60629
(312) 778-2233
INCOME TAX — INSURANCE
- Namų pirkimas ir pardavimas
- MLS kompiuterių ir FAX pagalba
- Veltui namų įvertinimas
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Visi agentai kalba lietuviškai
- Nuolaida pensininkams

MLS
ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Realtor
Irena Blinstrubienė,
Realtor Assoc.
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Tel. 436-7878

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996
10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMA.
Turiu Chicagos miesto leidimą. Darbu ir užmiesty. Darbo greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

FOR SALE

HOUSE FOR SALE
6422 S. Francisco; 2 bedrm. bungalow; new roof, new furnace; 2 car brick garage. Modern kitchen.
Call Don: 312-581-0258

PARDUODAMAS 17 metų, gausią klientūrą turintis kelionių biuras. Metinė apyvarta 1,4+ milijono. Kreipkitės: Lorie: tel. 312-239-9070.

Lots for sale in beautiful Orland Park.
Call: 708-349-2366

PAŠAUKĖ MANE...

Ši knyga — tai dabartinio **Popiežiaus Jono Povilo II biografija,** kurią parašė Jo artimas jaunystės draugas, su kuriuo jis bendradarbiavo nuo 1940 iki 1978 metų. Knyga yra išversta į anglų, prancūzų, vokiečių, italų, japonų ir kitas kalbas. Iš lenkų kalbos į lietuvių kalbą išvertė. kun. Ričardas Jakutis. Knyga turi daug iliustracijų, 352 psl. Spaudė „Vilties" spaustuvė 1990 m. Vilniuje. Kaina **10 dol.** Su persiuntimu — 12 dol. Illinois gyventojai dar prideda 80 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4245 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

THE ART OF VIKTORAS PETRAVIČIUS

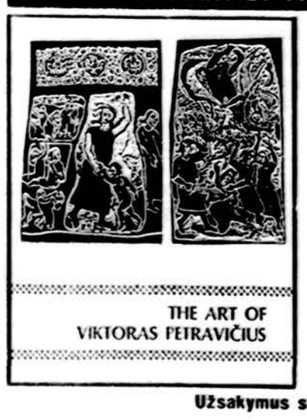

— Monografijos pirmas tomas, angliškai ir lietuviškai. Sudarė Algimantas Kezys. Knyga apima šio dailininko ankstyvąją kūrybą, pradedant nuo jo studijų metų Paryžiuje iki 1949 m., kada jis su šeima gyveno DP stovyklose, Vokietijoje. Išleido „Galerija" ir „Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidykla". Kietais viršeliais, su aplanku, 232 psl. Verta turėti sau ir padovanoti kitam, ypač kitataučiui. Gaunama „Drauge," kaina su persiuntimu 27 dol. Illinois gyventojai dar prideda 2 dol. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Joniškiečiai po savo Angelų Sargų šventės prie Jaunimo centro.

SU VĖJU KASDIEN MINTIMIS LEKIU Į JONIŠKĮ

Angelų Sargų atlaidai ir dail. Varno diena

VYTAUTAS KASNIŪNAS

Sūnėnas Sigitas iš Lietuvos telefonu sako: „Dėde, atvažiuok, Joniškis tavęs laukia. Atšvęsime Angelų Sargų atlaidus, po to bus dail. Adomo Varno diena, tautodailės meno paroda ir surengti kiti meniniai renginiai. Pakelyje sustosime Kryžių kalne. Nežinau, kiek mūsų šeimos kryžių tame kalne yra, bet šį pavasarį teta Ieva vėl paliko kryžių. Tau gimus, mamos pasodinta liepa, aukščiu pralenkė visus miestelio medžius. Mūro namas, pergyvenęs karus, stiprus kaip pilis. Išdažėme tavo kambarį, sudėjom naujus langus..."

Suspaudė širdį ir gerklėj užgulė ilgesys. Jaučiu, kaip į telefono triūbelę laša rasos skritulėliai. Pakvipo liepos žiedai, girdžiu žingsnius tėvų namuose, namiškių balsus... Po Angelų Sargų atlaidų tėvas sodindavo sode vaismedžius, vis kiekvienam vaikui paskirdamas po medį, ir po derliaus mums keturiems vaikams atsiųsdamas po siuntinėlį su parašytais žodžiais: „Kad jums visados il-

---

TAUTOS ŠVENTĖ

(Atkelta iš 3 psl)

vai savo moksliniais laimėjimais.

Per daugelį metų mes apleisdavom minėjimų sales vienas kitą ramindami, kad, jeigu jau mums ir neteks savomis akimis pamatyti laisvos Lietuvos, tai vis dėlto tauta ištvers ir ją pamatys priaugančių kartų vaikai. Dar vos prieš kelias savaites prezidentas Landsbergis drąsino tautą nepalūžti, nes laisvės kova dar gali ilgai užsitęsti ir gali pareikalauti dar daug aukų. O kas tikėjo, kad įvyks stebuklas greičiau, negu jis ir mes visi spėjome.

Jau daugelis seniai atšventė savo amžiaus auksinę sukaktį. Daugelis jau atšventė ir deimanto jubiliejų ir jau skubiai artinasi prie kažkokio brangesnio metalo. Bet šiandien ir visi tie galime drąsiai tikėti, kad dar ir mes pamatysime laisvų žemdirbių puikiomis sodybomis nusėtą šalį. Aplankysime sodybas, išpuoštas rūtų darželiais. Ir Lietuvos brolis artojas dar įrems arklą į nuosavos žemės dirvą, išvarys vešlias vagas, bers derlingo grūdo sėklą. Ir visos Dainavos padangę drebins laisvų lietuvių laisva daina.

gesiu kvepėtų Joniškio laukai, tėvų sodyba!..."

Jau keturiasdešimt septintieji metai, kai su vėju kasdien mintimis lekiu į Joniškį, išgyvendamas ilgesį ir graudulį, kas pavasarį tikėdamas pasisveikinti su pempių „Gyvi... gyvi'...", atsisveikinti su išskrendančiomis „Gir...gar..." žąsimis. Nerimastį spaudžia nežinia, kiek dar kartų pempės atskris ir išskris, kiek metų ilgesys į tėviškę keliaus.

Bet kai ateina Angelų Sargų atlaidai, kai išgirstu tėvynainių Vytauto Ripskio ir Juozo Vaineikio raginimus susirinkti joniškiečių būryje, aš lyg ir vėją pralenkdamas strėle lekiu į Joniškį.

Bendravardis tėvynainis Vytautas Adomaitis, visus kviesdamas atvykti į Joniškį, nurodo kelio tiesumą ir primena istorinius metus. Jis rašo: Pasukite savo automobilį nuo Šiaulių Latvijos link ir jūs neišvengiamai tiesiu it styga asfaltuotu keliu priartėsite prie Šiaurės Lietuvos lygumų. Tai Joniškio kraštas.

Joniškiečiai prieš dvejus metus atšventė savo miesto 700 metų jubiliejų. 1289 metais pirmą kartą rašytiniuose šaltiniuose paminima Sidabrė. Tai dabartinio Joniškio miesto ištakos, pirmoji gyvenvietė. Amžių bėgyje mūsų miestas pergyveno ne vieną klestėjimo ir smukimo laikmetį. Keitėsi kartos, papročiai, kultūra. Keitėsi ir miesto pavadinimas. Pagoniškosios ir krikščioniškosios kultūrų sandaroje Sidabrę pakeitė Joniškis, kurio vardas pirmą kartą minimas 1526 metais.

Sidabrė-žiemgalių pilis ir gyvenvietė, prie kurios sienų ne kartą susikryžiavo šeimininkų žiemgalių ir priešų kalavijai ir tuos įvykius aprašo eiliuotoji Livonijos kronika. Sidabrės pilis — paskutinė žiemgalių išsivaduojamosios kovos tvirtovė. Kalavijuočių riteriai, neįstengę paimti pilies teriojo kraštą ir tik 1290 metų žiemą privertė pasitraukti bado iškankintus paskutiniuosius Žiemgalos gynėjus. O trauktis nebebuvo kur. Dešimtys tūkstančių žiemgalių, persikėlusių per Mūšą, prieglobstį rado Lietuvoje.

Kovų išvarginta žemė keliems šimtmečiams tapo dyka ir tik XVI amžiaus pradžioje buvusių gyvenviečių vietose atgyja gyvenimas. 1523 metais Vilniaus vyskupas Jonas, vizituodamas senosios Sidabrės žemes, randa įsikūrusias lietuvių gyvenvietes, kurių žmonės tebegarbino senuosius dievus. Vyskupo nurodymu pastatoma bažnyčia, o 1526 metais, kaip mums žinoma iš rašytinių šaltinių, ši vieta vyskupo garbei jau vadinama Joniškiu.

1529-1541 metais galutinai nustačius Lietuvos-Livonijos sieną, miestelis ėmė intensyviau vystytis, tapo tipiška prekybininkų ir amatininkų gyvenviete. Kad Joniškis sparčiai augo, rodo ir tai, jog jau 1530 metais įsteigta parapijos mokykla, kas buvo retas reiškinys to meto Lietuvos miestuose. 1616 metais karalius Zigmantas Vaza Joniškio gyventojams suteikė Magdeburgo privilegiją, tuo suteikdamas Joniškiui naują juridinį ir ekonominį miesto statusą. 1638-1640 metais čia buvo 179 karčiamos, 30 amatininkų, kepėjų ir krautuvininkų. Miestui priklausė 78 valakai žemės. 1639 metais joniškiečiams priklausė 175 gyvenamieji namai, tuo tarpu Šiaulių miestiečiams — 120 namų, Žagarės — 110, Radviliškio — 40. XVII amžiaus viduryje Joniškis tapo vienu didžiausių Šiaurės Lietuvos miestų. Tai buvo miesto klestėjimo metas.

Joniškiečiai Chicagoje kasmet minėdami tėviškėje švęstus Angelų Sargų atlaidus, aukoja spaudai, 3000 dol. paaukojo Jaunimo centrui, 2000 dol. Lietuvių Fondui ir kt. Kai pernai buvo atstatytas Joniškyje Nepriklausomybės paminklas, Joniškiečių sambūris Chicagoje stambiai parėmė. Dabar Joniškyje švenčiama dail. Adomo Varno diena ir įsteigta jo vardo kultūrinė 2000 rubl. premija, skiriama tautodailininkams. Šiais metais premijos fondatorius Juozas Vaineikis. Jis ir Vytautas Ripskis rūpinasi, kad tokią premiją aukotų užsienyje gyveną tėvynainiai. Keista, kodėl dail. A. Varno dienai skirtas spalio mėnesio vidurys, o ne pradžia, kada švenčiami tradiciniai Angelų Sargų atlaidai?

Vanda Šalkauskienė, Joniškio Kultūros rūmų režisierė, rašo, kad nuo 1989 metų tapo tradicija kiekvieneriais metais spalio 13 d. rengti Adomo Varno dieną. Ta proga išleidžiamas Joniškio laikraščio puslapis, skirtas Varno asmenybei. Prieš dvejus metus atidengtas bareljefas prie namo, kuriame gyveno dailininkas ir ten pat pašventintas pastatytas kryžius. Jis padarytas remiantis Varno nuotrauka, kurioje buvo nufotografuotas Joniškyje stovėjęs kryžius. Taip pat buvo pasodintas ąžuoliukas prie dailininko motinos ir tėvo kapo.

Spalio 13 d. Joniškyje bus paminėta 375 metų sukaktis, kai miestas gavo Magdeburgo privilegijas. Pirmą kartą Joniškis pasipuoš savo herbu.

IŠSAUGOKIME MŪSŲ ORGANIZACIJŲ ARCHYVUS

Philadelphijoj esantis Balch institutas (The Balch Institue for Ethinc Studies) šiuo metu vykdo įvairių tautinių grupių, jų tarpe ir lietuvių, archyvinės medžiagos rinkimo bei gelbėjimo vajų Philadelphijos ir jos kaimyninėse apylinkėse (Delaware Valley Regional Ethnic Archives Project). Balch institutas, tai savistovus, nepriklausantis jokiai organizacijai, archyvinis vienetas, turįs savo biblioteką ir etnografinį muziejų sukauptosios archyvinės informacijos dalinimuisi. **Institutas naudoja OCLC sistemą ir kompiuterizuotas katalogas yra prieinamas tiek Amerikos, tiek pasaulio bibliotekoms,** turinčioms priemones įsijungti į OCLC tinklą. Šiuo savo projektu institutas rūpinasi išsaugoti nuo sunykimo etninių organizacijų raštus bei dokumentus, nes juose atsispindi emigrantų veiklos istorija ir įnašas į bendrą Amerikos gyvenimą.

Daugumas šio laikraščio skaitytojų priklauso garbingoms, ilgą laiką veikusioms organizacijoms, sambūriams, draugijoms ir turi savo namuose sukaupę archyvinės medžiagos, kuri tik užima vietą, renka dulkes ir nebenaudojama. Todėl gal ne vienam kyla klausimas, kas galėtų perimti tuos kruopščiai per daugelį metų renkamus raštus. Balch institutas kaip tik tokia medžiaga domisi ir prašo neišmesti, bet perduoti jų globai. Visi tie raštai bus laikomi specialiose patalpose, apsaugoti nuo ardančio laiko įtakos. Sukataloguota archyvinė medžiaga bus lengvai prieinama ir naudinga istorikams, mokslininkams, organizacijų nariams ir visuomenei.

Pavieniai asmenys ir organizacijos, turinčios suvažiavimų, susirinkimų protokolus, įstatus, susirašinėjimo bylas, programų knygeles, aplinkraščius, narių korteles, plakatus, gaidas, nuotraukas ir panašiai, yra kviečiami pasinaudoti šiuo archyvinės medžiagos rinkimo vajumi ir kreiptis į institutą paduotu adresu: Ms. Margo Szabunia, The Balch Institute for Ethnic Studies, 18 South Seventh Street, Philadelphia, PA 19106, telefonas 215-925-8090.

Sng.

KOMPIUTERIS PRIEŠ GAUJĄ

Cook apskrity naujai sudarytu kompiuteriu bus sujungta Chicaga ir priemiesčiai, padedant vesti kovą prieš kriminalines gaujas.

A.†A.

BRONIUI BLINSTRUBUI

mirus, jo žmoną EUGENIJĄ, sūnus RIMANTĄ ir ARŪNĄ su šeimomis, dukrą, seselę MILDĄ SSC ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame

Danutė Stankaitytė
Vlada ir Alfonsas Pargauskai
Dalia ir Liudas Stankaičiai
Ona ir Juozas Baužiai

A.†A.

BRONIUI BLINSTRUBUI

mirus, žmonai EUGENIJAI, dukrai Seselei MILDAI, S.S.C., sūnums RIMANTUI ir ARŪNUI su šeimomis, broliui TEODORUI su šeima ir kitiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Elena ir Paulius Leonai

A.†A. ŽIVILEI

iškeliavus Amžinybėn, tėvus DANUTĘ ir VIKTORĄ BILAIŠIUS, vyrą WAYNE, seseris DALIĄ ir VILIJĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Santara-Šviesa,
Metmenys ir
A. Mackaus knygų leidimo fondas

Netekus Tavo mylimos sesutės

ŽIVILĖS,

liūdim kartu su Tavim, DALIA.

Lionė ir Andrius Kazlauskai

Denver, Co.

Mylimai Sesutei

ŽIVILEI

Amžinybėn išėjus, Tave, miela DALIA, ir artimuosius užjaučiame ir dalinamės skausmu.

Rita ir Vida

PADĖKA

A.†A.

VERONIKAI GESAITIENEI

mirus šių metų rugsėjo 11 d., noriu padėkoti visiems atsilankiusiems šermenyse ir laidotuvėse. Ypatingai dėkoju Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčios kun. Kireiliui už šv. Mišias ir pamokslą bei apeigas kapinėse, už gėles, karstanešiams, visiems, kurie aukojo šv. Mišioms ir laidotuvių dir. Gaidas-Daimid.

Tegul Dievas bus su Jumis!

Antanas Vaičiulis

A.†A.

Prof. JŪRAI GELAŽIŪTEI VASILIAUSKIENEI

mirus, jos vyrui prof. EDMUNDUI, dukrai LORAI, sūnums: dr. ERIKUI, PAULIUI ir TOMUI, tėvui BRONIUI GELAŽIUI, LB Marquette Parko apylinkės valdybos sekretoriui, ir broliui AUDRONIUI su šeima nuoširdžią užuojautą reiškia

LB Marquette Parko
apylinkės valdyba

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE
Marquette Parke
Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:
11028 Southwest Hwy. * Palos Hills
9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills
2424 W. 69 St. * Chicago

Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami **1-(312)-476-2345**

ANTHONY B. PETKUS — DONALD M. PETKUS
DONALD A. PETKUS

APLINK MUS

x Ypatingos maldos, dėkojant už Lietuvos atgautą laisvę ir prisimenant žuvusius už tą laisvę, bus pirmadienį, spalio 7 d., mūsų Dievo Motinos Šv. Rožančiaus dienoje. Maldos prasidės su rožančiumi 6 v.v. Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje. Po to procesija eis prie seselių vienuolyno kiemo koplytėlės. Moterys prašomos pasipuošti tautiniais rūbais. Visi kviečiami dalyvauti.

x Juozas Vaineikis, gyv. Chicagoje, yra mecenatas šių metų dail. Adomo Varno premijos, kuri bus įteikta Joniškyje spalio 13 d., švenčiant Adomo Varno dieną. Premija skiriama už tautodailės darbus. JAV ir Kanadoje gyveną joniškiečiai šį sekmadienį, spalio 6 d., 11:15 val. r. Jėzuitų koplyčioje melsis už mirusius ir gyvus tėvynainius. Mišių metų giedos sol. Dana Stankaitytė, pamokslą sakys iš Lietuvos atvykęs joniškietis kun. Juozas Vaičeliūnas. Po pamaldų Vytautas Ripskis praves joniškiečių susibūrimą, dalyviai prisimins Joniškyje švenčiamus Angelų Sargų atlaidus.

x ASS Chicagos skyriaus metinė šventė įvyks spalio 5 d. Lietuvių centre Lemonte. Kviečiame visus ASS narius dalyvauti. Rezervacijoms skambinti fil. J. Kerelienei tel. 708-257-2558.

x Į ALTos 50 metų veiklos iškilmingą minėjimą, rengiamą spalio 20 d., sekmadienį, 6 v.v. Martinique pokylių salėje, vietas galima užsakyti dienos metu **312-434-4645**, vakare **312-254-7553.**

(sk)

x Tautos Fondo pietūs ruošiami spalio 6 d., sekmadienį, 2:30 v. p.p. Liet. Tautiniuose namuose. Visi kviečiami dalyvauti. Vietas užsakyti: 312-737-0928 arba 708-424-2904.

(sk)

x Lietuva Parcel Service siunčia siuntinius į Lietuvą **BE MUITO.** Specialus susitarimas: mūsų įstaiga palaiko tiesioginius ryšius su muitinės departamentu. Smulkią informaciją gausite iš J. Juodvalkienės. Skambinkite: **312-254-2817 arba 312-847-2614. Adresas: 4108 S. Archer, Chicago, IL 60632.** Darbo val.: 11 v.r.-5 v. p.p. Prašome pasiskambinti prieš atvykstant. Šeštd. ir sekmd. nedirbame.

(sk)

x PUERTO VALLARTA – TIKTAI $569 7 naktys, „suite" prie jūros, lėktuvo kelionė (iš Čikagos), visi mokesčiai! Vietų skaičius labai ribotas. Registracija **UŽDAROMA** spalio 3 dieną. Kelionė – gruodžio 4 iki 11. Skambinti **G.T. INTERNATIONAL tel. 708-430-7272.**

(sk)

x Tik $1.75 už svarą iki 100 svarų ir $1.50 virš 100 svarų ir jūsų siųstas kalėdinis siuntinys bus pristatytas **be muito** į bet kurį Lietuvos kampelį. Nuolaida galioja iki lapkričio 10 d. **Atlanta Import-Export, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-434-2121.**

(sk)

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Dengiame ir taisome
visų rūšių stogus
Tel. 312-434-9656 arba
312-737-1717

x Shenandoah, Pa., Šv. Jurgio par. bažnyčia, laikoma seniausia lietuvių bažnyčia Jungtinėse Amerikos Valstybėse, ateinantį sekmadienį, spalio 6 d., švenčia 100 metų gyvavimo sukaktį. Seniau Shenandoah buvo viena iš didžiųjų lietuvių gyvenviečių, dabar ten yra likę tik jų vaikaičiai.

x Spalio 20 d., sekmadienį, Martinique pokylių salėje bus Amerikos Lietuvių Tarybos 50 metų sukaktuvinis minėjimas. Minėjimo metu bus paminėtas Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimas. Meninę dalį atliks sol. Audronė Gaižiūnienė, jai akompanuos muz. Manigirdas Motekaitis. Banketo-minėjimo pradžia 6 val. vak. Visi kviečiami dalyvauti ir paremti ALTos pastangas, skirtas Lietuvos atstatymui ir jos gerovei.

x Jonas Jurkšaitis, Beverly Shores Lietuvių klubo vicepirmininkas, prisidėjo prie organizacinio darbo, rengiant ekumenines pamaldas Lietuvai atgavus nepriklausomybę. Bažnyčioje giedojo sol. Algirdas Brazis, akompanuojant Aldonai Brazienei. Skaitymus atliko archit. Kęstutis Pocius, kalbėjo Jonas Kavaliūnas apie Lietuvos kovas. Kęstučiui Pociui pasiūlius, buvo per Marytę Ambrozaitienę pasiųstas su visų parašais prez. Vytautui Landsbergiui raštas. Ankų kepyklos padovanotais pyragais vaišinosi ir bendravo lietuviui ir amerikiečiai visą vakarą.

x Antanas Viktora, St. Petersburg, Fla., Joe ir Sally Undraitis, Chicago, Ill., K. Karvelis, Troy, Mich., Gediminas Janula, Chicago, Ill., Anna Bigelis, Cicero, Ill., „Draugo" garbės prenumeratoriai, rėmėjai, pratęsdami prenumeratą vieneriems metams, kiekvienas paaukojo po 20 dol. Labai dėkojame.

x Už mamos a.a. Onos Kunigundos Orentienės sielą, jos trijų mirties metinių sukaktyje, šv. Mišios bus aukojamos spalio 6 d., sekmadienį, 8 val. ryto Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje. Gimines ir artimuosius prašome pasimelsti už a.a. Mamą. **Sūnus ir marti.**

(sk)

x Lietuvai atgavus nepriklausomybę, jai reikalinga didesnė piniginė parama, negu anksčiau. L. Fondo narių parama per L. Fondą, niekad nesustos. Rudens vajaus proga paaukoję $100, gauna vieną svečio bilietą į banketą, kuris įvyks lapkričio 16 d. Aukas ir bilietus įsigyti L. F. adresu: **3001 W. 59th St., Chicago, IL 60629.**

(sk)

x 55 SVARUS MAISTO PRODUKTŲ pristatome į namus LIETUVOJE: mėsa, olandiškas sūris, šprotai, aliejus, kondensuotas pienas, cukrus, miltai, ryžiai, kruopos, kava, arbata, prieskoniai – $95. **MĖSOS GAMINIAI** aukščiausios kokybės: Panevėžio file, žemaičių dešra, sprandinė, medžioklinės dešrelės, servilatas, 22 sv. – **$95.** Mažesnis siuntinys – **$65. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

x KALĖDINIAI SIUNTINIAI Į LIETUVĄ pristatomi į namus **su nuolaida.** Specialus susitarimas. Rūbai, maistas, vaistai BE MUITO. Ši nuolaida galioja rugsėjo ir spalio mėn. **Paskubėkit.** Iš kitur siųskite mums paštu arba UPS. **TRANSPAK 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

x Juozas Morkūnas iš Toronto, Kanados, su sūnumi atvyksta į Chicagą susitikti ir pabendrauti su tėvynainiais, joniškiečiams švenčiant Angelų Sargų atlaidus. Jie apsistos Sofijos ir Vytauto Ripskių namuose.

x Lietuvos televizijos atstatymui ir jos specialioms programoms JAV LB krašto valdyba paskyrė 10,000 dolerių, pagal Aukščiausiosios tarybos deputato Romualdo Ozolo prašymą. Okupantų sugrąžinta Lietuvos televizija yra barbariškai sužalota.

x „Elta", Lithuanian Information Bulletin, Nr. 8, rugsėjo mėnesio pasiekė redakciją ir skaitytojus. Tai informacija anglų kalba. Rašoma apie Medininkų žmogžudystę, Maskvos susirinkimą ir totalitarinę patirtį ir kt. Leidžia Lietuvių Tautos fondas.

x „Home Equity" Clearing srityje bus pasirašomas įstatymas spalio 8 d. nuo 6 iki 8 val. vak. Lawler Park, 5210 W. 64 St. Lietuviai ypatingai raginami pasirašyti, kad jų nuosavybių kainos nenukristų.

x Patikslinimas. Birutė Šaulytė-Čečkienė Chicagoje aplankė savo mirusio vyro a.a. Pauliaus Čečkaus draugus ir savo gimines (ne vyro kapą, kaip parašyta „Draugo" 28 d. laidoje, nes kapas yra Detroite). Už klaidą atsiprašome.

x Irena Alantas, Redford Twp., Mich., Jonas Abraitis, Chicago, Ill. pratęsė prenumeratą vieneriems metams ir kiekvienas pridėjo po 20 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuoširdus ačiū.

x Dr. John Sirgaudas iš La Jolla, Cal., Joseph Kalėda, Seminole, Fla., Donatas Januta, Berkeley, Cal., „Draugo" garbės prenumeratoriai, nuoširdūs rėmėjai, pratęsdami prenumeratą vieneriems metams, kiekvienas paaukojo po 25 dol. Labai dėkojame.

x Ieškau dėdžių: Viktoro, Vinco ir Aleksandro Andrijauskų, Motiejaus sūnų, gyv. Camden, New Jersey. Žinantieji apie juos ar jų šeimas rašykite: **Stasys Uckus, 234237 Kaišiadorių raj., Rumšiškių apyl, Kertupių km. Pušyno g-vė 2-1, Lithuania.**

(sk)

x Parduodami AUTOMOBILIAI Lietuvoje papigintomis kainomis su garantija. **Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

x NAUJAS „ŽAIBO" NR. 10! 10 kg. (22 sv.) skaniausių mėsos produktų: 3 kg. kapotas kumpis konservuose (6 dėž.), 1 kg. liežuvis drebučiuose (3 dėž.), 1 kg. vištiena savo sultyse (3 dėž.), 2 kg. file natūralioje plėvėje, 1 kg. lietuviškas skilandis, 1 kg. kiaulienos šoninė šalto rūkymo, 1 kg. „Lietuviška" dešra. Kreiptis: **„ŽAIBAS" 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Tel. 708-430-8090.**

(sk)

x Firma „Stumbras" siūlo geras paslaugas! Atvykusiems iš Lietuvos organizuojame ekskursijas: „Great America", Niagaros krioklys, Florida (Disneyland, Daytona Beach). Atvežame ir nuvežame į New York ir Washington aerouostus atvykstančius į svečius gimines ir draugus. **Vaikams nuolaida:** iki 5 m. 60%, iki 10 m. – 20%. Kreiptis: **tel. 312-847-3824.**

(sk)

x Norėdami atšvęsti įvairias šeimos šventes bei šermenų pietus prieinamomis kainomis, prašom kreiptis į **Baltijos restoraną, 8100 Roberts Rd., Justice, Il. tel. 1-708-458-1400.**

(sk)

„Draugo" bankete svečiai ir savieji. Iš kairės: Česlovas Mickūnas iš Bostono (LB kontrolės kom. pirm.), Lietuvos generalinis konsulas Vaclovas Kleiza ir Vliko vicepirm. dr. Leonas Kriaučeliūnas.
Nuotr. **J. Tamulaičio**

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

JAUNAS VIRTUOZAS NUSTEBINO CHICAGĄ

Margučio vedėjas Petras Petrutis (talkinamas Lietuvių Bendruomenės Kultūros tarybos pirm. D. Kučėnienės) Jaunimo centre rugsėjo 29 d. suorganizavo tik 14 metų amžiaus iš Lietuvos atvykusio smuikininko Vilhelmo Čepinskio koncertą. Publikos susidomėjimas buvo didelis ir susirinko gausiai dalyvių. Smuikininkas pasirinkęs sudėtingiausius kūrinius. Su dideliu lengvumu atliko sunkų Winiewskio kūrinį D-moll, perteikė N. Paganinio variacijas „Nel cor piu non mi sento" ir perėjo prie to paties sunkiojo Paganini koncerto vienai stygai, iš kurios išgavo įvairias melodijas. Publika greit pastebėjo, kad tai jaunas virtuozas, su ypatingu lengvumu, melodingumu, balso švarumu peceziškai atliekąs kompozicijas, kurių net žymūs smuikininkai vengia. Plojimai ir bravo šauksmai skambėjo galingai po kiekvieno meistriško atlikto kūrinio.

Po trumpos pertraukos vėl išėjo scenon su ypatingai sudėtingais dalykais, kaip komplikuoto prancūzo kompozitoriaus E. Chauson „Poema", P. Čaikovskio koncertu ir ispanų virtuozo kompozitoriaus P. Sarasatės „Čigonų melodija".

Publika tokiu talentingu smuikininku buvo taip sužavėta, kad pagerbdama gabųjį jaunuolį triukšmingai plojo. Dabar dalyviai pamatė, kad kritikų balsai apie šį jaunutį smuikininką buvo teisingi: „nepaprastai gabus vaikinas, gal tik kartą per šimtmetį iškylanti retenybė, tai įgimtas artistiškumas, vedąs į tarptautinę smuikininko karjerą". Pats Lietuvos kultūros ministeris D. Kuolys apie jį atsiliepė: „Autoritetingi muzikos specialistai teigia, kad smuikavimo technikos lygiu J. Čepinskis jau senokai prilygsta daugeliui pasaulį stebinančių jaunųjų virtuozų, o muzikinio mąstymo brandumu ne vieną jų pranoksta".

V. Čepinskis muzikos mokykloje, kur einamas ir bendrasis gimnazijos kursas, yra išėjęs 8 klases (iš 12). Jis jau skynė laurus koncertuodamas Latvijoje, Estijoje, Gudijoje, Norvegijoje, Lenkijoje, Suomijoje, Rusijoje, o ir tai koncertuodamas su simfoniniu orkestru jau 1988 m. Jis Čekoslovakijoje tarptautiniame koncerte užėmė pirmą vietą.

Jo motina Kauno muzikinio teatro solistė, o tėvas – smuikininkas, dabar – dirigentas. Šiemet rugsėjo 21 d. V. Čepinskis, pralenkdamas daugelį konkurentų, išlaikė egzaminus ir buvo priimtas į pirmaujančią Jailliard muzikos mokyklą New Yorke, kur ir tęs savo gilesnį lavinimąsi.

Koncertui pasibaigus, P. Petrutis iššaukė publikoje buvusį, smuikininką lydintį tėvą, padėkojo gabiam smuikininkui ir puikiai savo uždavinį atlikusiam akompaniatoriui Alvydui Vasaičiui, kuris savo honorarą – 300 dol. – paaukojo jaunojo virtuozo studijoms. Po koncerto dalyviai galėjo su smuikininku ir jo tėvu pabendrauti kavinėje.

Skirstantis buvo girdėti balsų, kad tai mūsų tautos ambasadorius, tai didelė Dangaus dovana atsikuriančiai mūsų tautai. Koncertą įrekordavo A. Plenys. Margutis lapkričio 10 d. Jaunimo centre ruošia komp. J. Žilevičiaus 100 m. minėjimą.

Juoz. Pr.

SINOKIJA-91 IR LIETUVIŲ FONDAS

Kas ta Sinokija? Mums čia Amerikoje šis pavadinimas labai mažai kam žinomas ir kai kam galbūt visai negirdėtas. Tačiau į Lietuvių fondą atkeliauja įvairių prašymų iš visur ir praėjusį pavasarį Lietuvių fondo pelno skirstymo komisija gavo prašymą iš Lietuvos paremti šių metų Sinokiją-91.

Pirmoji Sinokija, kurią rengė jauni muzikologai, įvyko 1988 m. lapkričio mėn. kartu su prisikeliančios tauto laisvėjimo spinduliais. Antroji – 1989 metais Sinokija virto pirmąja religijos filosofijos ir bažnytinės muzikos savaite. Jos tikslas buvo žadinti dvasinį atsinaujinimą ir plėtoti glaudesnius ryšius su Vakarų Europos kultūra. Trečioji – 1990 metais – Sinokija išsiplėtė geografiškai. Į studijų savaitę atvyko teologų ir filosofų iš užsienio: JAV, Prancūzijos, Anglijos, Belgijos, Vokietijos, Lenkijos, o paskaitos ir renginiai vyko Vilniuje, Kaune, Marijampolėje, Klaipėdoje, Kaišiadoryse. Be to, ji praturtėjo ir savo turiniu – įsteigta bažnytinio meno sekcija. Taip Sinokija tapo religijos filosofijos ir bažnytinio meno tarptautinė studijų savaitė. Lietuvoje visuose miestuose ir visos sekcijos susilaukia daug lankytojų ir dėmesio. Sinokijos metu platinami leidiniai, laimimi draugai Lietuvai užsieniečių mokslininkų tarpe. (Ne vienas jų kėlė Lietuvos reikalą savo krašte, ypač Lietuvai kritiškais laikais). Sinokiją kasmet aplanko Lietuvos Aukščiausiosios tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis ir Lietuvos ortodoksų vyskupas Chrizostomas. Sinokija – tai dvasinė Lietuvos ir krikščioniškos Vakarų Europos kultūrų jungtis – taip apibrėžė pirmininkė Dalia Marija Stančienė.

Lietuvių fondo pelno skirstymo komisija, gerai susipažinusi su prašymu ir Sinokijos tikslais, paskyrė Sinokijai-91 vieną tūkstantį dolerių, kuri įvyko rugsėjo 14-21 d. Už kelių dienų po Sinokijos-91 Lietuvių fondą pasiekė išskirtinai graži ir nuoširdi padėka iš Sinokijos rengėjų – nemažo formato šv. Jonas Nepamukas – grafika ir padėka su organizacinio komiteto parašais: vysk. Juozas Preikšas – garbės pirmininkas, pirmininkai – Dalia Marija Stančienė, Gediminas Kviklys ir Virgilijus Čepaitis.

Ir taip per Sinokiją turtėja Lietuva dvasiniu, idėjiniu bei kultūriniu įnašu, o organizatorių padėka įrodo, kad Lietuvių fondo parama buvo tikrai įvertinta.

Marija Remienė

Diskusijos gydytojų lietuvių reikalais. Iš kairės: pirm. dr. A. Vanagūnas, dr. J. Laukaitis, R. Lakas, A. Draugelis ir R. Matulionis.
Nuotr. **J. Tamulaičio**

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

– **Ses. Paulė Savickaitė** išvyko ilgesniam laikui į Lietuvą. Dabar Montrealyje seselės Paulės pareigas užėmė ses. Oliveta.

– **A.a. Alfonsas Bušma,** 70 metų amžiaus, mirė Londone rugpjūčio 7 d. Palaidotas Šv. Petro kapinėse. Jo žmona Mikalina buvo mirusi gegužės 24 d. Liko nuliūdime sūnus ir dvi dukterys su šeimomis.

– **A. a. Petras Umbrasas,** 41 m. amžiaus, mirė liepos 30 d. Sault Ste. Marie. Liko žmona su dviem mažais berniukais, tėvai Irena ir Pranas Umbrasai. Palaidotas Greenwood kapinėse.

– **Delhi lietuviai** birželio 15 d. iškilmingai paminėjo baisiųjų trėmimų iš Lietuvos į Sibirą 50 m. sukaktį. Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. L. Kemėšis maldose ir pamoksle prisiminė nužudytus kalėjimuose, mirusius badu ir šaltyje, kankintus baisiose Sibiro sąlygose. Po pamaldų visi susirinko prie kankinių atminimui pastatyto kryžiaus, kur buvo padėti vainikai.

– **Stasio ir Julijos Ramančiauskų** sūnus Algis su šeima atvyko į Winnipegą nuolatiniam apsigyvenimui.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.